

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS, 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXIX Kaina 30 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, SPALIS — OCTOBER 3, 1985

Nr. 193

Žvilgsnis į TSRS darbininkų padėtį

BALYS GAJAUSKAS
iš Permės lagerio

(Tęsinys)

Ir visais pokariniiais Stalino epochos metais gyvulinuose vagonuose grūdo komunizmo vergus į šiaurę, į Sibirą, į Toliuosius rytus, į Vidurinę Aziją. Tai buvo pigi darbo jėga numukusiam šalies ūkiui atkurti. Ypač skaudžiai nukentėjo Vakarų Ukraina, Lietuva, Latvija, Estija. Aprengę skudurais, pusbadžiu maitinę maisto produktų atliekomis, išnaudoję patiemis sunkiausiems darbams, bolševikai plėšė iš pasmerktųjų didžiausią pelną. Mirus Stalinui, naujieji imperijos valdovai kritikavo jo terorą bei asmens kultą. Džiaugėsi išsivadavę iš geležinio kumščio. Tačiau su Stalino mirtimi tautų baimė neišnyko. Ji tęsėsi iš inercijos. O tuo metu bolševikų elitas kovojė dėl valdžios.

Tai buvo pereinamasis laikotarpis. Žemesnioji valdžia laukė kovos pabaigos ir stabilios būklės. Tautos juto pereinamojo laikotarpio neaiškumą bei netikrumą. Žmonių baimė šiek tiek atlyžo, atsirado liežuviai. Kai kuriose įmonėse darbininkai reikalavo geresnių darbo sąlygų, didesnio atlyginimo. Kai kur net pradėjo streikuoti. Tačiau naujieji valdovai žiauriai susidorodavo su drąsesniaisiais. Bolševikinis elitas bijojo duoti daugiau laisvės žmonėms ir gerinti jų gyvenimą. Laisvė grėšė paties elito egzistavimui. Jis džiaugėsi išsivadavęs iš Stalino teroro ir norėjo užtikrinti saugią, ramią bei klestinčią ateitį. Todėl neketino duoti daugiau laisvės tautos. Jos ir toliau turėjo lenkti nugaras, vilkdamos bolševikų elito ir

plintančios burokratijos jungą.

Bolševikų elitas, išsivadavęs iš Stalino diktatūros varžtų, pasijuto laisvesnis ir norėjo tvirtai paimti valdžią į savo rankas. Todėl išliko, kaip tada skelbė, „kolektyvinė vadovybė“. Atseit, vadovaus grupė elito atstovų, kuri neprileis prie valdžios vairo naujo diktatoriaus. Tačiau tuo metu vienas iš tos „kolektyvinės vadovybės“ — Chruščiovas ėmė stiprinti savo asmeninę valdžią: šalino priešininkus ir traukė šalininkus. Augo nauja karikatūrinė diktatūra. Bolševikų elitui grėšė pavojus prarasti valdžią ir vėl atsiverti po diktatoriaus padu. Pradžioje elitas viską vertė Stalinui ir aimanavo, jog buvo skriaudžiamas. Iš tikrųjų, Stalinas vykdė nusikaltimus kartu su bolševikų elitu. Dabar jam reikėjo atsakyti už sunaikintus ir terorizuotus žmones. Elitas išsigando Chruščiovo, nes jis tapo pavojingas. Didėjo nepasitenkinimas ir Chruščiovo ūkinė politika. Jis nesukūrė bolševikų elitui ekonominio rojaus. Darbininkų atlyginimai taip pat liko žemi. Valstiečiai negalėjo pragyventi už skurdžius darbdarinių uždarbius. Pagrindinis prasimaitinimo šaltinis jiems liko arai, kuriuos apdirbdavo šokiadieniais po darbo kolūkyje ir sekmadieniais. Gyventojams trūko net duonos. Kaip ir anksčiau, propaganda maitino žmones pažadais. Pagaliau nepatenkintas bolševikų elitas pašalinio Chruščiova. Iš tiesų tai buvo sąmokslas prieš savo statytinį.

(Bus daugiau)

Prezidentas Reaganas ir sveikatos, žmonių patarnavimų departamento sekretorė Margaret Heckler. Prezidentas paskelbė, kad ji paskirta ambasadore Airijoje. Ji sutiks pasitraukti iš vyriausybės, kur ji puikiai dirbusi. Prezidentas paneigė spaudos skelbiamas žinias, kad jis buvo nepatenkintas jos darbu sveikatos departamente.

Izraelio lėktuvai pasiekė Tunisą

Jeruzalė. — Antradienį Izraelio karo lėktuvai nukrito 1.300 mylių į Tunisą ir ten bombardavo Palestinos Laisvinimo Organizacijos (PLO) centrą. Gynybos ministeris Rabinas pasakė, kad tai bausmė už trijų izraeliečių nušovimą Kipro saloje, praėjusios savaitės trečiadienį. Izraelis visada kovos prieš teroro veiksmus ir pasirinko patį vietą ir laiką, pasakė jis. Puolime žuvo 50 žmonių, apie 100 buvo sužeisti, jų tarpe palestiniečių aukštų veikėjų ir tunisiečių. PLO vadas Arafatas vos išvengė mirties.

Tunisas įteikė skundą Jungtiniams Tautoms, reikalaujamas pasmerkti Izraelį. Maskvos radijas pavadino šį puolimą banditizmu. Prancūzijos vyriausybė pasmerkė Tuniso puolimą, nes Tunisas yra senas Prancūzijos draugas. Europos Rinkos valstybių užsienio reikalų ministrai pasmerkė Izraelio puolimą.

Izraelio žvalgyba nustatė, kad Kipro saloje įvykęs izraeliečių jachtos puolimas buvo pasisakyti prieš JAV vyriausybės planą įruošti erdvės ginklų sistemą. — JAV vyriausybė pareiškė griežtą protestą Čekoslovakijai. Šeštadienį čekų lėktuvai apšaudė JAV armijos helikopterį, skridusį Vakarų Vokietijos teritorijoje, netoli Čekoslovakijos sienos. Dvi raketos nepataikė, helikopteris grįžo į savo bazę. Iš karinės žvalgybos sugautų čekų komunikacijos fragmentų yra žinoma, kad čekų lakūnas puikiai žinojo, kad helikopteris yra V. Vokietijos oro zonoje. Pentagonas paskelbė, kad per praėjusius šešis mėn. Čekoslovakijos ir Rytų Vokietijos aviacija 17 kartų pažeidė Vakarų Vokietijos sieną.

— Šią savaitę iš Kanados vyriausybės pasitraukė žurninkystės ir komunikacijų ministrai. — JAV vyriausybė pareiškė griežtą protestą Čekoslovakijai. Šeštadienį čekų lėktuvai apšaudė JAV armijos helikopterį, skridusį Vakarų Vokietijos teritorijoje, netoli Čekoslovakijos sienos. Dvi raketos nepataikė, helikopteris grįžo į savo bazę. Iš karinės žvalgybos sugautų čekų komunikacijos fragmentų yra žinoma, kad čekų lakūnas puikiai žinojo, kad helikopteris yra V. Vokietijos oro zonoje. Pentagonas paskelbė, kad per praėjusius šešis mėn. Čekoslovakijos ir Rytų Vokietijos aviacija 17 kartų pažeidė Vakarų Vokietijos sieną.

pripažino, kad Izraelis turi teisę gintis nuo teroristų.

Bijoma, kad šis Izraelio puolimas pakenks dabar vykstančioms Jordan, Egipto pastangoms atgaivinti taikos iniciatyvą. Arabų valstybių vadai, kurių dabar daug yra New Yorke Jungtinių Tautų asamblėjos proga, reikia protestus ir agituoja tarp neprijungusių tautų diplomatų. Egipto prezidentas Mubarakas tuoj pasiuntė laišką prezidentui Reaganui, protestuodamas prieš Izraelio elgesį. Egiptas nutraukė numatomus pasitarimus su Izraelio delegacija dėl Tabos teritorijos. Buvo atšaukta Izraelio delegacijos kelionė į Kairą.

Arabų valstybės nėra vieningos. Vienintelė jungtis — neapykanta Izraeliui. Paskutiniu metu buvo ženklų, kad arabų jėgos ieško naujų kelių. Jordanas taršė ne tik su Egiptu, bet, Saudi Arabijai tarpininkaujant, įvyko pasitarimai su Sirijos vadais. PLO ėmė siekti geresnių santykių su Jordanu, kuris palestiniečių vadus ištrėmė 1970 m. Dabar padėtis gali pasikeisti. Tunisas nutraukė ryšius su Libija. Alžiras palaido Tunisą, o Libija turi rėmėjų Maroką. Irano-Irako kare Saudi Arabija palaiko Iraką, kuris gauna lėšų ir iš Kuwaito, Irano, nors ir ne arabų tauta, remiamas Sirijos ir Libijos.

— Libija paskelbė, kad jos vadas Kaddafi neatvyks į Jungtinių Tautų 40 metų sukakties minėjimą. Planai pakeisti dėl Amerikos grąsinimų Libijai. Atėjo laikas perkelti JT iš Amerikos į kitą valstybę, pasakė Libijos užsienio reikalų ministeris.

— Margaret Heckler, sveikatos ir žmonių tarnybos sekretorė sutiko pasitraukti ir tapti nauja JAV ambasadore Airijoje. Washingtono kalbama, kad jos atleidimą iš pareigų organizavo Baltųjų Rūmų kanceliarijos viršininkas D. Regan.

Maskvos protestas Libano valdžiai

Beirutas. — Net dvi Libano musulmonų grupės pasigyrė, kad jos pagrobė keturis sovietų diplomatus Beirute. Skelbiama, kad vienas ar du rusai jau nužudyti. Grobikai reikalauja, kad Sovietų Sąjunga padarytų įtaką Sirijai, kad ji sustabdytų savo puolimą Tripolio mieste.

Sovietų pasiuntinybės Beirute charge d'affaires Juri Suslikov pasimatė su Libano prezidentu Gemayeliu ir įteikė jam protestą. Sovietų žinių agentūra ir televizija pavadino diplomatų pagrobimą slykščiu nusikaltimu, kurį įvykdė banditai iš reakcinių ultra-dešiniųjų grupuočių. Jie sulaužė tarptautinius įstatymus ir sovietų įstaigos viską daro apsaugoti sovietų piliečius, paskelbė „Tass“. Iki to pareiškimo Maskvos gyventojai nebuvo girdėję apie diplomatų pagrobimą.

Jungtinėse Tautose

New Yorkas. — Jungtinių Tautų generalinėje Asamblėje Australija, Čilė pasmerkė Prancūzijos branduolinių ginklų bandymus Ramiojo vandenyno saloje. Trečiadienį kalbas turėjo pasakyti Izraelio ministeris, Kambodijos princas, Čekoslovakijos, Pakistano atstovai.

Dėmesys kreipiamas į Saugumo Tarybos debatus. Ši mėnesį tarybai pirmininkauja JAV. Tai pirmas naujojo ambasadoriaus gen. Vernon Walters pasirodymas. Taryba turi svarstyti Angolos skundą prieš P. Afrikos respubliką, kurios kariuomenė neseniai puolė Angolą. Gautas ir Tuniso skundas prieš Izraelį, kurio šeši ar aštuoni lėktuvai puolė Tuniso teritorijoje PLO vadovybės štabą.

Sekretorius Shultz vakar turėjo visą eilę pasitarimų su Azijos valstybių vadais: Kambodijos princu, Indijos ministru, Pietų Korėjos ir Kinijos ministrais.

Nigerijos šventė

Lagos. — Nigerija spalio 1 d. šventė savo nepriklausomybės 25 metų sukaktį. Ta proga prezidentas gen. Babangida paskelbė ekonominio pavertimo stovį, kuris tęsis 15 mėnesių. Savo kalboje didžiuliam sostinės stadijone generolas pažadėjo paskelbti ekonominių reformų planą.

Per 25 metų nepriklausomo gyvenimo Nigerija turėjo dvi civilių vyriausybes ir šešias karines diktatūras. Naujasis diktatorius Babangida nurodė savo kalboje, kad daugelis tautos svajonių dar neįgyvendinta. Tebėra politinis nepastovumas, ekonominiai sunkumai, socialiniai neramumai, netolerancija, atsilikimas. Nigerija šiuo metu turi apie 100 mil. gyventojų. Jų skaičius taip greitai auga, kad už 15 metų gyventojų bus 148 mil. Naftos kainos nukrito, Nigerijai tenka skolintis lėšų užsienio. Generolas pažadėjo metų gale paskelbti planą perduoti valstybės valdymą civilinei vyriausybei.

Erdvėn pakyla naujasis laivas

Cape Canaveral. — Šiandien į erdvės orbitą pakyla naujasis daugkartinio naudojimo erdvėlaivis „Atlantis“. Tai paskutinis iš ketu-

Naujasis nacių rabinas Kahane

Jeruzalė. — Izraelyje vyks ta debatai ne tik dėl ekonominių sunkumų ir valstybės saugumo. Debatai liečia dešiniųjų pažiūrų rabiną Kahane. Jis įsteigė ekstremistinę Kach partiją ir tapo tos partijos atstovu Izraelio parlamente, nors už jį balsavo tik 26.000 žmonių. Kahane gimė ir augo Amerikoje, Brooklyne. Jis įsteigė Žydų Gynybos lygą ir tik šiemet pasitraukė iš jos vadovybės. Izraeliui taip nusibodo jo pareiškimai apie Izraelio ateitį, apie santykius su arabais, kad parlamentas liepos 30 d. patvirtino 66-0 balsais įstatymą, kuris draudžia parlamento rinkimuose dalyvauti tokioms politinėms partijoms, kurios skatina žmones imtis teroro veiksmų, grindžia savo veiklą rasizmu.

Rabinas Meir Kahane neseniai lankėsi Amerikoje. Ta proga Nacionalinis Spaudos klubas Washingtono pakvietė jį priešprieš. Jų metu jis buvo klausinėjamas apie padėtį Izraelyje ir jo pažiūras į kontraversinius klausimus. Kahane pasakė, kad jis vieną dieną bus Izraelio premjeras, nes vyriausybė nesugeba įveikti arabų terorizmo. Amerikos žydų vadai jo bijo ir nenekčia. Didžiausia jų baimė ta, kad jiems gali tekti ateityje susirinkti Washingtono aerodrome pasitikti premjero Kahanės, pasakė rabinas.

Jis nusiskundė, kad dabartinis prezidentas Herzogas palygino jo pažiūras su nacių pažiūrom. Tai netiesa, pasakė Kahane. Mano politika nėra „kahanizmas“, bet — judaizmas. Rabinas Kahanės politinių pažiūrų pagrindas yra tame, kad Izraelis negali kartu būti ir „žydų valstybė“ ir „demokratija“. Arabų skaičius Izraelio žemėse sparčiai auga, jie turi demokratines balsavimo teises ir vieną dieną jie išsirinks savo vyriausybę, aiškina Kahane. Todėl arabus reikia ištrėmti iš Izraelio, priversti juos išvažiuoti. Jei arabai pasilik, teks atimti jų balsavimo teisę. Joks save gerbiąs arabas su tuo nesutiks, pasakė Kahane. Jo siūlomas arabų iškrautymas liečia ne tik Izraelį, koks jis buvo prieš karą, bet liečia ir Gazos pakraščio ir Vakarinio Kranto, jo vadina mos Judėjos ir Samarijos arabus. Jei arabai išvažiuotų, Izraelis būtų žydų žemė ir galėtų būti demokratiška valstybė, pasakė rabinas Kahane.

Paklaustas, ar Amerika remtų jo peršamą Izraelio santvarką, Kahane atsakė, „erdvės keltų“. Jo uždavinys erdvėje neskelbiamas, jis skrenda kariniais tikslais. Korespondentų žiniomis, orbiton bus pakelti du karinių komunikacijų satelitai. Iki šiol buvo naudojami panašūs erdvėlaiviai: „Columbia“, „Challenger“ ir „Discovery“. Šis skridimas bus jau 21-mas. Erdvėn šį kartą skrenda kariškiai: laivo vadas — aviacijos pulk. Karol Bobko, pilotas — aviacijos pulk. leit. Ronald Grabe. Kiti įgulos nariai: marinių majoras David Hilmeris, armijos pulk. leit. Robert Stewart ir aviacijos maj. William Pailles.

— Meksikos žemės drebėjime paskutinėmis žiniomis žuvo 5,526 žmonės.

kad Amerikai daugiau reikia Izraelio, negu Izraeliui — Amerikos. Būtų Izraeliui naudingiausia, jei Amerika visai nutrauktų ekonominę paramą. Tuomet Izraelis būtų priverstas gyventi ne kaip „rothschildai“, importuodami vokiečių automobilius ir spalvotas televizijas, bet gyventi iš kieto darbo.

Rabinui Kahanei viešint Washingtono Spaudos klube, laukė demonstravo dvi tarp savęs nesikalbančios grupės. Vienoje buvo 25 JAV, daugiausia Washingtono regiono, rabinai. Kitoje demonstravo grupė 30 palestiniečių. Šie buvo nepatenkinti, kad žydai trukdo arabams išreikšti protestą prieš arabų prieš apsilankymą. Rabinų grupė sukėlė didesnę spaudos ir televizijos dėmesį. Rabinas Stuart Weinblatt pasakė spaudai, kad žydai atmeta rasistinę retoriką, nežiūrėdami, ar ji kyla iš ekstremisto Kahanės ar iš premjero Botha (Pietų Afrikos) ar iš musulmonų vado pastoriaus Louis Farrakhano.

Stipriausiai rabiną Kahane pasmerkė New Yorko žurnalistas, radijo-televizijos pranešėjas Ray Kestenbau. Jis rašė: „Gal rabinas Kahane laiko save svarbiausiu pranašu nuo Malachi dienų. Aš tačiau linkęs manyti, kad jis „geras žydiškas totalitarizmo propaguojantis, kuris pametė kelis „šriubelius“, besistengdamas tapti Izraelio premjeru“.

Nežiūrint svarbių politinių vadų Izraelyje puolimų ir spaudos kritikos, stebėjimai jūri Kahanės rėmėjų skaičiaus augimą. Pats Kach partijos vadas pranašauja, kad būsimuose rinkimuose jis laimės ne vieną, bet 10 ar 12 parlamento vietų. Daug kur jo šalininkai vadina jį „karaliumi Kahane“. Įvairūs viešosios nuomonės tyrimai parodė, kad daug jaunesnių izraeliečių remia jo nuomonę, kad reikėtų ištrėmti 750,000 arabų, gyvenančių Izraelyje ir dar 1,3 mil. arabų, gyvenančių okupuotose žemėse. Prie to „kahanizmo“ pažiūrų augimo daug prisidėjo arabų puldinėjimai ne tik Vakarų Krante, bet ir pačiame Izraelyje. Šiemet viešose vietose jau sprogo 55 teroristų bombos. Pernai tokių incidentų buvo 70 per išistus metus. Izraeliečiai jaunuoliai jau vengia stovyklauti, ruošti ekskursijas, bijodami arabų puolimų. Jaunimo tarpe vis daugiau žydų ne nekalba apie Judėjos ir Samarijos sugražinimą arabams. Nauja generacija išaugo jau po 1967 m. karo. Jiems visai nesuprantama, kaip Izraelis galėtų gyventi be Vakarinio Kranto. Teroro veiksmai sustiprino Izraelio saugumo budrumą ir pastangas. Kalėjimuose sėdi apie 3,000 palestiniečių. Arabų spauda rašo, kad kalėjimai „išaugina tikrus vyrus“. Palestiniečių kova gali dar stiprėti.

KALENDORIUS

Spalio 3 d.: Evaldas, Marija Jozefa, Milgintas, Alanta.
Spalio 4 d.: Pranciškus Asyž., Aura, Mąstautas, Eivyde.

ORAS

Saulė teka 6:48, leidžiasi 6:31.

Saulėta, šilčiau, temperatūra dieną 65 l., naktį 45 l.

„UŽDAINUOKIM“ DŽIUGINO DETROITIEČIUS

Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos rudeninis balsas, įvykęs šių metų rugsėjo 21 d., buvo labai silpnai reklamuotas, tad gaila, kad daug detroitiečių pražiopėjo nedažną progą pasidžiaugti jaunų vyrų dainavimu. Balsaus programos atlikėjas — Clevelando dainos-muzikos vienetas „Uždainuokim“, vadovaujamas Algirdo Bielskaus, pasirodė ne tik dailiai uniformuotas, bet ir drausmingas ir susidainavęs. Maloniai stebino ir dainininkų balsai, artimesni lietuviško choro dainininkams, negu šių laikų lengvojo žanro kniaukliams.

Programos pranešėjai Mirgai Bankaitytei trumpai nupasakojus vieneto penkmetinę „istoriją“, scenon įvygiavo devyni vyrai ir uždainavo S. Grauzinio „Mes gynėjai“ maršą, spėjus pasilikti vieneto himnų dar nuo tų laikų, kai vadinosi skautišku vardu „Budėk“. Maršas ir dvasiai pakelti, ir balsams susildyti. O kad ryšys tarp dainininkų ir klausytojų būtų šiltesnis, Mirga su visais supažindino: Ieji tenorai — Marius Tatarūnas ir Algis Zylė, kurį dažnai pavadavo Edmundas Kijauskas, oficialiai prirašytas prie antrųjų tenorų, nors balso spalva šviesesnė už Marių. Kiti antrieji tenorai — Jonas Muliolis ir Paulius Ziedonis. Baritonai — Gytis Motiejūnas ir Rytas Urbaitis; bosai — Vitas Cyvas ir Marius Nasvytis, šio vieneto steigėjas ir dabartinis administratorius. Vieneto koncertmeisteris — Marius Tatarūnas, muzikinė patarėja — Rita Klionienė. Nors pas mus nebuvo atvykusios, bet vienietui priklauso ir pianistė Kristina Kuprevičiūtė, trimitininkė Ilona Kuprevičiūtė ir dainininkės Rita Balytė ir Rūta Staniskytė. Nebuvo ir dailiojo žodžio puoselėtojos Vilijos Nasvytytės.

Pirmosios dalies dainos: „O, kad aš augau“, liaudies daina, harmonizuota Rytos Babicko, ir Alfonso Mikulskio „Kalmiškes mūšis“ ir „Kalmiškes mūšio baigmė“ skambėjo klevlandietiška graudžiai užsimerkęs girdėjai ir Čiurlionio ansamblio vyrus, ir Babicko okteta. Ir tai buvo jaukus prisiminimas, ne priekaištas Bielskui.

Po šių dainų sekė Mirgos Bankaitytės kankliavimas. Ją, scenon iškviesdamas, P. Nasvytis pavadino pasaulinio masto kanklininke. Tokia ji yra. Kartais atrodo, kad jai stokoja sunkesnių kūrinų kanklėmis. Šiuo kartu ji kankliavo A. Mikulskio variacijos liaudies dainos „Ant ežerėlio rymoju“ motyvais. Mes pasidžiaugėm lietuviško instrumento garsais, vyrai pailsėjo.

Antrą kartą išėjęs scenon oktetas padainavo tris A. Mikulskio harmonizuotas liaudies dainas: „Kai aš jojav“, „Dainą apie tris dukras“ ir „Balnok tarne bėra žirga“, prieš ją įterpė dar ir Juozo Stroliaus „Valiok, dalgelė“. Jau iš dainų parinkimo gali tvirtinti, kad Bielskus liaudies dainą myli, nors jo jaunystės silpnė, o gal ir tvirtybė, buvo slaugeriai — pramoginė daina. Prieš 30 metų jis vadovavo gana balsingų studentų trio, o Vokietijoje aranžavo ne vieną Jaroško kvarteto išpopuliarintą dainą. Tačiau Čiurlionio ansambliu, tiksliau gal Mikulskis, uždėjo didelį antspaudą. Liaudies dainas Bielskus interpretuoja čiurlio-

nietiška: kur tik daugiau posmų, ten duoda pasireikšti pavieniams balsams, ar duetams, kitiems palikdamas tik muzikinį, harmoninį foną. Jo posmų galūnės gana išstetos, ir reikia pagirti, kad vienetas tai atlieka neuždusdamas. Tokia liaudies dainų girdėdamas prisimeni lietuviškas paežeres, upių skardžius, ar palaukes, kuriose toli ir ilgai aidėdavo sienjovių daina.

Didelis plusas, kad „Uždainuokim“ vieneto vyrai gerai susiklauso, ir jų balsai, nors nevienodo stiprumo, gražiai susilieja. Ypač gražūs tyliji akordai. Jų susirepetavimas, o gal ir klusnumas dirigentui, dar paryškėjo antrojeje programos dalyje, dainuojant romantiškesnes ir trankesnes dainas, kuriose A. Bielskaus interpretacijose gal net per apstu sukopojimų, pauzių ir visokių garsų imitavimų.

Prieš antrąją dalį ir jos vidury M. Bankaitytė kankliavo savo kūrybą Pietų Amerikos motyvais. Norėjęsi, kad ji bandytų kurti ir lietuviškais motyvais. Jos kanklės dainuoja.

Antroje dalyje, anot Mirgos, dainos romantiškesnės. Čia išgirdom A. Bielskaus harmonizuotą liaudies dainą „Aš mergytė“ su soliste Mirga Bankaityte. Savotiška nostalgija sukėlė S. Veit daina „Vabalas ir gelė“. Ją labai išpopuliarino stovyklų laikais Vokietijoje Jaroško kvartetas, o paskui ir kiti gaudėm, nusirašinėjom gaidas, kartais ir autorius sumaišydami, o kas ten beprisimins visus aranžuotojus... Taigi, teko ir šių eilučių autoriui zumbenti vabalą Mykolo Liuberskio vadovautame „Aušrinės“ vyrų kvartete, o ir šiaip Atlanto jį zvimbėm su Bronia Budriūno vyrais. O jau prabėgo daugiau negu 30 metų... Ir kaipgi nesidžiaugsi, kad vabalas dar gyvas!...

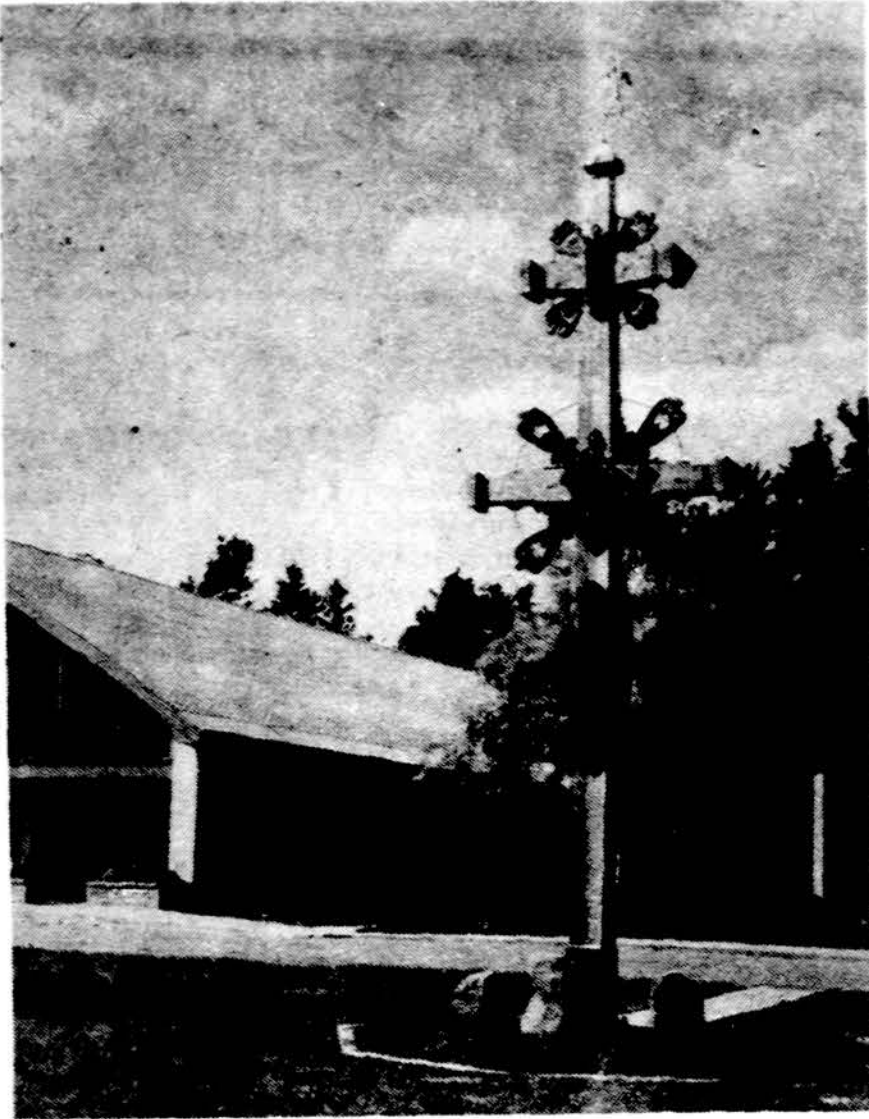
Beveik visos antros dalies dainos buvo vienietui pritaikytos A. Bielskaus. Čia buvo parodyta daug senų ir naujų pokštų. Skambus jų murmurando, įvairių instrumentų imitacijų, net vokiškas jodliavimas. Dainavo „Chianti vynas“ — itališką tarantelę. „Blondinė“, „Prie gintaro jūros“, ispanų teroro — „Kodėl tu nesitoreodoras“, „Mėlynos akys“ ir „Kaimo armonika“ — vokišką landlerį. Prieš dar išgirdom dvi liaudies dainas, kurių vieną padainavo a capella, šiaip visas dainas pianinu gražiai palydėjo Danutė Liaubienė. Dainininkams visas dainas dirigavo Algirdas Bielskus. Gal kad įpratę matyti vyrų oktetus vadovaujamus pačių dainininkų ar pianistų, dirigentas tokiam mažam vienietui buvo lyg ir mažas nepatogumelis žiūrovui. Juo labiau, kad Bielskaus dirigavimas kartais lyg ir nereikalingas. Iš šono stebint atrodo, kad jo veido išraiška daugiau veikė vienetas, negu rankų aukšti mostai.

Arti pora šimtų dalyvių šil-tai plojo šauniems Clevelando vyrams. Pasidžiaugus „Uždainuokim“ pasirodymu mūsų padangėj, norisi palinkėti ir vieneto vadovui, ir jauniems dainininkams neužmigti ant laurų, bet tobulinti balsus ir dainavimą, turtinti repertuarą (nepaskest vien praeyti), nepavargt ir ilgai dar gaivintvi ypač mūsų lietuvių liaudies dainas, o ir klausytojų širdis.

Pranas Zaranka

LIETUVIŠKAS KRYŽIUS ŠIAURĖJE

Jau esu rašęs apie kun. Juozo Klunonius planus pasta-

Lietuviškas kryžius Michigano šiaurėje.

tyti lietuvišką kryžių prie Šv. Antano bažnyčios Mackinaw City, Michigano šiaurėje, kuris vietiniams ir praeiviams primintų Lietuvos kančias. Planai jau realizuoti: kryžius didingai iškilęs su įdomiais lietuviškais ornamentais, religiniais ir tautiniais bei valstybiniais herbais. Čia tarp kitų vėliavų kasdien plevėsuoja ir mūsų trispalvė. Gerai idėjai paremti radosi daug lietuvių, kurie aukomis parėmė kun. J. Klunonius ryžta. Iš jų paminėtini Leonas ir Danutė Petroni su tūkstantine auka. Visa eilė lietuvių pinigėmis aukomis prisidėjo, kad kryžius ten stovėtų ir atkreiptų dėmesį vietinių ir praeivių, kurie sužino, kodėl ten pastatytas, dar nematytai puošnus kryžius. Pagal aukų dydį prie kryžiaus pastatymo aukomis prisidėjo L. ir S. Matveikai, S. ir N. Sližiai, S. Subatienė, V. Bielskis, dr. B. Girmivienė, K. ir R. Ražauskai, J. ir M. Sinkai, J. ir J. Yakščiai, E. Bacevičienė, V. ir S. Sirtautai, J. ir V. Levanai, Č. ir E. Anužiai, dr. R. Kriaučiūnas, P. Lekutis, S. ir R. Pikūnai, M. Pranaitytė, I. ir D. Anužiai, J. ir B. Beržanskiai, A. Bražėnas, G. Špakauskienė, V. Memėnas, M.L. ir R. Gilvydžiai, A. Kasputis, J. Treška ir eilė kitų su kiek mažesniais aukomis.

Kryžiaus užbaigimo darbai dar reikia aukų, kurias siųskite: Rev. J. Klunonius, St. Anthony's Church, 600 W. Central Ave., Mackinaw City, Mich. 49701.

S. Sližys

BALFO MĖNUO

Bendrojo Amerikos Lietuvių šalpos fondo — Balfo vajui pasirinktas mėnuo jau vėl čia. Balfo rūpi kiekvieno lietuvių moralinė ir materialinė padėtis. Balfas pasitarnauja sudarydamas specialius fondus įvairiems paramos reikalingiems tikslams. Šalpa už geležinės uždangos oficialiai niekuomet nebuvo leidžiama, bet Balfas visuomet surado neoficialius kelius.

Laisvasis pasaulis žino Balfą, kaip lietuvių motiną, i kurios rankas yra atiduodami „Dievo paukšteliais“ vadinami Lietuvos vaikai. Kur jie kreiptųsi, jei nebūtų Balfo? Kas pasirūpintų jais? Už ne tokia jau didelę metinę auką tas rūpestis pavedamas Balfui. Vokietijoje prieglaudė pasilikusiems seneliams ne tik Kalėdų dovanėlių pasiuntėjas Balfas, bet parašytas užprenumeruoja ir laikraštą.

Lietuvos Vyčių Fondas, Inc. Siekdami išlaikyti nario mokestį prieinami visiems nariams, bandomė surasti naujus pajamų šaltinius. Todėl Centro valdyba įsteigė Lietuvos Vyčių fondą, Inc., pagal

Aleksandras Pakalniškis, Jr.
3948 S. Artesian
Chicago, IL 60632

Apolonija Ziarsienė
4 Bartlett St.
Amsterdam, NY 12010

LIETUVOS VYČIŲ APYGDARŲ IR KOMITETŲ VEIKLA

(Pabaiga)

Ritualų komitetas

Pirmininkė Rita Pinkus ir komiteto narės Ann Marie Kassel ir Magdalena Smailis praneša, jog praėjusiam suvažiavime 20 kandidatų buvo pakelti i ketvirtąjį Lietuvos Vyčių laipsnį. Metų laikotarpje buvo suteikti 14 pirmųjų laipsnių, 6 antrieji laipsniai, ir 28 tretieji laipsniai.

Visuomenės reikalų komitetas

Pirmininkė Maryann Lepera po Visuotinio suvažiavimo pasiuntė žinių 21-am lietuviškam ir amerikietiškam laikraščiu bei radio programoms. Ji per istisus praėjusius metus informavo lietuviškus laikraščius apie Lietuvos Vyčių organizacijos veiklą. Palaikė ryšius su apygardomis bei kuopomis, ragindama aukoti šv. Mišias dėl arkivyskupo Matuliočio kanonizavimo ir maldomis bei aukomis remti Romoje lietuvių pontifikalinę kolegiją.

Maryann dalyvavo įvairiuose vietiniuose bei valstyjeiniuose lietuviškuose renginiuose.

Ypatingas ačiū reiškiamas Emilijai Pakalniškieni ir jos vyrui Aleksandrui už jų darbą redaguojant „Vyčių veiklą“, „Drauge“, ir Daliai Bulvičienėi, kuri tvarko panašų skyrių „Darbininke“ ir „Bridges“ laikraštyje. Pakalniškiai pranešė, jog jie po 21 metų darbo, atsistatydina iš šių pareigų. Širdingas ačiū už puikiai atliktą darbą.

Amsterdamo 100 kuopos narė Polly Ziaysys ir 112-tos kuopos narys Aleksandras Pakalniškis, Jr., sutiko būti „Vyčių veiklos“ koredaktoriais ir laukia jūsų straipsnių bei kuopų veiklos aprašymų.

Lietuvos Vyčių Fondas, Inc.

Siekdami išlaikyti nario mokestį prieinami visiems nariams, bandomė surasti naujus pajamų šaltinius. Todėl Centro valdyba įsteigė Lietuvos Vyčių fondą, Inc., pagal

jiniais metais norima valdžiai išreikšti padėką už praeytje parodytą prielankumą ir taikytis su naujai kylančiomis problemomis. Šių metų spalio mėnuo Balfui itin svarbus. Dosnėmis aukomis parodykime Balfui pritarimą sunkiuose darbuose, ir nepalikime nė vieno lietuvių be vilties ir be paguodos.

Aukotojai, atsiminkite, kad aukų rinkėjų darbas nelengvas. Pasistenkite savo auką įteikti patys, kur jos bebūtų renkamos: prie bažnyčių ar salėse. Specialiems fondams svaresnes aukas galima įteikti valdybos nariams, direktoriams, arba siųsti tiesiai i Balfą centrą.

Pagalvokime apie šimtinių būrelius, apie ilgalaikį fondą Balfui! Tegu šių metų Balfio mėnuo būna tikro susimastymo mėnuo, kurį palydėtų nuosirdžios aukos....

R. Ražauskienė
Balfio direktorė

Mano širdis vis man pakartotinai patikimo, kad Kristaus Evangelija privalo būti dieviška realybė.

D. Webster

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$53.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$53.00. Foreign countries \$53.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvėtimai už gautas prenumeratas nesuñdami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokejus.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00 \$19.00 —

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija straipsnius taiao savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatako. Skelbimų kainos prisuñciamas gavus prašymą.

ALTO ŽYGLIAI PRAEITYJE

Amerikos Lietuvių Taryba suvaizdino didelį vaidmenį ginant tremtinius nuo Maskvos teroro, nuo bolševikų pastangų juos gražinti i okupuotus

kraštus. Tos pačios pastangos atvėrė duris tremtiniams įsikurti Amerikoje. Ir jeigu dabar daugelis mūsų tremtinių yra taip stipriai įsigyvenę JAV-ėse, neturi būti pamirštas dėl to dėkingumas Amerikos Lietuvių Tarybai.

Juozas Prunskis

DR. LINAS A. SIDRYS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Prima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtad. nuo 10 v.r. iki 6 v.v.
Susitarimui skambinti 436-5566

DR. VLJAY BAJAJ

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(aukliai nuimami ofiso).
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veiklia 24 val.)
Val: pirm., antr., ketv., penkt.
nuo 12 iki 6 v.v.

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moteryų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Jei neatsilepia, skambinti 374-8004
Prima ligonius pagal susitarimą

DR. ANTO RUDOKO KABINETAS PERĖMĖ

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400

Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-7, antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIUNAS

SPECIALYBĖ VIDAUŠ LIGOS
KRAUJŲ LIGOS
Nechirurginis išspletusiu vėnu ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Pirm., antr., ketv. ir penkt.

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-3 val. popier. ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS

DR. LAURA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJOS
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popier.

DR. ONA VAŠKEVIČIUS

(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 So. Albany Ave., Chicago
Val. antr. ir penkt. 3 - 5
kitos pagal susitarimą.

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.

Specialybe — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. PETRAS ŽLOBAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6;
šeštadieniais pagal susitarimą

DR. IRENA KUŠAS

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofisa perėmė

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123

Pirm. 2-7, Antr. ir ketv. 9-12; Penkt. 11-2

DR. FRANCIS MAZEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

DR. VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Širdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS —
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEBUTIS

INKSTŲ PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą.
Ofiso tel. 776-2890, rez. 448-5545

DR. ONA VAŠKEVIČIUS

(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 So. Albany Ave., Chicago
Val. antr. ir penkt. 3 - 5
kitos pagal susitarimą.

Edmundas Vižinas, M.D., S.C.

Specialybe — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. PETRAS ŽLOBAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6;
šeštadieniais pagal susitarimą

NE TIE PATYS DALYKAI

Kiekvienos Vasario 16-osios proga JAV Valstybės sekretorius Lietuvos diplomatiniam atstovui Washingtono atsiunčia sveikinimą, kuriuo jis patvirtina JAV nusistatymą nepripažinti jėga įvykdyto Lietuvos pagrobimo ir reiskia savo linkėjimus, kad Lietuva viena dieną tos okupacijos nusikratytų. Panašius Valstybės sekretoriaus sveikinimų jū nepriklausomybės švenčių proga kasmet susilaukia ir abiejų kitų Pabaltijo valstybių atstovai. Tai visomet gražūs, drąsintantys žodžiai, kurių bendra mintis dabar jau, po tiekios kartojimo metų, mums visiems atmintinai žinoma.

Užtat... ne taip žinoma — bet daug įdomesnė — yra kita JAV Valstybės sekretoriaus telegrama, neužslaptinta, tačiau viešumai neskelbiama, neseniai mums legaliu būdu į rankas pakliuvusi. Ji rašyta ne Pabaltijo valstybių atstovams, o JAV ambasada Maskvoje. Su šios telegramos turiniu ir norėtume savo skaitytojus supažindinti.

Teksto viršuje — smulki biurokratinė telegramos metrika, kurios nesimisme išsifruoti. Iš svarbesniųjų detalių aišku tik tai, kad jos data — 1985 m. birželio mėn. (be dienos), kad ji siūsta prioriteto pagrindu iš JAV Valstybės sekretoriaus įstaigos į JAV ambasadą Maskvoje (kartu informuojant ir JAV konsulą Leningrade) ir kad jos tema nusakytą taip: „Juridinė pagalba karo nusikaltimų tyrimų (OSI) reikalui.“

O štai telegramos teksto vertimas:

„1. Teisingumo departamento Specialių tyrimų skyriaus (OSI) vardu ambasada pranešama, jog šiuo metu OSI ruošiasi teismui ryšium su Antano Bernoto, vokiečių okupacijos metu tarnavusio Lietuvos saugumo policijoje Šiauliuose, Lietuvoje, byla (OSI Nr. 14). OSI vertina sovietų pareigūnų bendradarbiavimą, 1985 m. vasario mėn. apklausinėjant šios bylos liudytojus.

2. Ryšium su Bernotu ir kitų Lietuvos saugumo policijos narių tardymu, OSI norėtų pakartoti ankstesnę prašymą, kad sovietų pareigūnai atitinkamuose archyvuose ieškotų bet kokios dokumentacijos, susijusios su šiais dalykais: a) Lietuvos saugumo policijos 1941-1944 m. istorija, vystymasis ir susiorganizavimas; b) konkrečios Lietuvos saugumo policijos 1941-1944 m. pareigos ir atsakomybė; c) konkretus ryšys tarp Lietuvos saugumo policijos ir vokiečių pareigūnų.

Šiaulių apylinkė, o taip pat ir visa Lietuva turi lemiamos reikšmės sėkmingam atskirų bylų aiškinimui bei vedimui. OSI vertina sovietinių pareigūnų besiteisiantį bendradarbiavimą“.

Tai ir viskas. Tiesa, telegramos gale — jos siuntėjo pavardė: SHULTZ.

Vadinasi, JAV valstybės sekretorius instruktuoja Amerikos ambasadą perduoti sovietams OSI padėką už jų, sovietų, pagalbą „karinių nusikaltėlių“ aiškinimo reikalui. Bet tai dar nieko. Kas tikrai smogia į širdį — tai sekretoriaus perduodamas OSI prašymas...

OSI prašo sovietinių pareigūnų, kad tie savo valdomuose archyvuose ieškotų medžiagos, nukreiptos prieš buvusius Lietuvos policijos narius. Pastebėjime ir pabrėžime: OSI neprašo, kad jos pačios tarnautojai — taigi JAV teisingumo departamento atstovai — būtų įsileisti į sovietų archyvus juose pasiknaisioti ir reikiamos medžiagos pasirinkti. Ji prašo, kad tą darbą atliktų... sovietiniai pareigūnai! O ką pastarieji „atras“, tą, žinoma, OSI

mielai priims ir už tai dar gražiai padėkos...

Vienu žodžiu, simpatrocentinis pasitikėjimas!

Ir ne primą, o jau pakartotinį kartą šitoksai prašymas.

Be to, ryšium su kuo gi prašoma to sovietų pareigūnų bendradarbiavimo, tos jųjų pagalbos? Ogi ryšium su Lietuva — ta pačia, kurios priklausymo Sovietams tas, kuris prašymą pasirašė, dievažišiai nepripažįsta! Iš tikrųjų, ką gi galvoja sau ponas Shultzas: sako, kad JAV vyriausybė nepripažįstanti sovietiniams okupantams teisės valdyti Lietuvą, bet... perduoda ir paremia tos pačios vyriausybės kito skyriaus pagedavimą, kad tie sovietiniai okupantai Lietuvos gyventojų atžvilgiu vykdytų juridines funkcijas! Kur čia logika? Ir kodėl Valstybės departamentas, atsakingas už vyriausybės užsienio politiką, nesudraudžia su šia politika prasilenkinti ketinančio (ir iš tiesų, tą ketinimą jau pusę tuzino metų vykdančio) Teisingumo departamento?

Žinoma, iš šios klausimus G. Shultzo valdoma ministerija, kaip galime spręsti iš jos prisunčiamų raštų, yra pasirodusios mums atsakyti. Girdi, toks bendradarbiavimas nesudarąs jokio prieštaravimo Pabaltijo valstybių sovietinės inkorporacijos nepripažinimo principui. Juk kai Amerikos gyventojai siunčia laiškus ar siuntinius į Pabaltijį (arba gauna juos iš ten), taip pat neapsieinama be JAV ir Sovietų Sąjūdo oficialių įstaigų glaudaus bendradarbiavimo. Ir kai vyksta turistinės kelionės tarp Amerikos ir Pabaltijo, tatau irgi nesiklosto be abiejų pusių vyriausybinių įstaigų pritarimo bei dokumentais apsiuokimo. Bet jeigu šitie pašto ir turizmo ryšiai negriauna nepripažinimo principo, tai kodėl turėtų ji griauti Teisingumo departamento ryšiai su sovietų įstaigomis, užmegzti ieškant kriminalinių nusikaltėlių?

Mūsų atsakymą į šį Valstybės departamento argumentą gali būti ne pro šalį pateikti vaizdingu palyginimu. Prijungdamas Lietuvą prie Sovietų Sąjūdo, Kremlius iš tiesų ją įtūpdė į kalėjimą. Amerika, aišku, to smurtingo Lietuvos įkalinimo niekad nepripažino ir (prisiekia) nepripažins. Tuo tarpu kalėjimo išvengė ir Amerikoje atsidūrę kalinių giminaičiai visai stengiasi su įkalintais savo broliais ir seserimis palaikyti kontaktą, lygiai kaip ir kaliniai patys kiekvieną proga siekia trumpam iš to savo kalėjimo ištrūkti. Ir nors toks kalinių ir laisvųjų bendravimas laiškais, siuntiniais, bei asmeniškais vizitais yra neįmanomas be kalėjimo viršininkų bei jų pasamdytų seklių dalyvavimo, Amerika to bendravimo nevaržo (priešingai, ji visai apriboti stengias kaip tik kalėjimo viršininkai!), nes mato jame dviejų prievarta atplėštų tautos dalių natūralų troškimą viena nuo kitos neatitoliti. Sudarydama tokiam bendravimui kuo palankiausias sąlygas, Amerika ne tik kalėjimo egzistencijos neįteisina, bet, atvirkščiai, ženklina savo viltį, kad vieną dieną kalėjimo užtvoros visai sugrius, t.y. kad vieną dieną to kalėjimo visai nebebus.

Tačiau būtų visiškai kitas dalykas, jeigu Amerika, užuot planavusi, kaip žmones iš to kalėjimo išlaisvinti, sutartų su kalėjimo viršininkais „juridines akcijas“ būdą, kaip į tą kalėjimą privaryti dar daugiau aukų. Tai jau būtų neabejotinas kalėjimo teisės egzistuoti pripažinimas. Bet ar kaip tik ne tokį „kalėjimą pripildanti“ sanderį su kalėjimo brutaliais viršininkais yra sudarę JAV Teisingumo departamento OSI skyrius?

KOVOS PRIEŠ KOMUNIZMĄ BOLŠEVIKŲ UŽIMTOSE ŽEMĖSE

Lietuvos partizanų keliais

(Pabaiga)

JONAS DAUGĖLA

Tačiau atrodo, kad Vakarų pasaulis iki šiol net nežinojo, kad Lietuvoje vyko tokios kovos. F. Smith straipsnis yra svarbus priminimas Vakarų pasauliui ir brangus atminimas išorinio pasaulio neįtikėtinai narsių Lietuvos laisvės kovų. Toliau Gavin rašo: „Idomu sužinoti, kad Stalinas, siekdamas galutinai sutriuškinti Lietuvos laisvės kovotojus, į Lietuvą buvo pasiuntęs savo svarbiausią patikėtinį Suslovą. Vėliau tas pats Suslovas buvo mokytojas ir auklėtojas dabartinio bolševikų vado Michailo Gorbaciovio. Galime mes tik spėlioti, kiek daug Gorbaciovus pasimokė iš Suslovo, kaip imanoma sunaikinti tautų pasipriešinimą bolševizmui“.

Jis pažymi, kad Lietuvos laisvės kovotojams pavyko taip ilgai išsilaikyti tik dėl to, kad juos visu 100% rėmė visa tauta.

Raudonajai armijai ir KGB agentūrai po aštuonerių žiaurių kovos metų pavyko sunaikinti Lietuvos partizanus. Tačiau pasipriešinimo nuotaikos išliko iki šių dienų gyvos. F. Smith žiniomis Lietuvos partizanai pasidūdami stengėsi paslėpti kaip galima daugiau ginklų ir amunicijos. Daug jų įkasė į žemę. Kelios partizanų slėptuvės Lietuvos miškuose dar ir šiandien nėra atrastos. Pasipriešinimo nuotaikos išliko nesunaikintos.

1956 m. prasidėjo vengrų sukilimas. Lietuvos partizanai ne kiek neabejojo, kad Vakarų demokratijos šį kartą nepraleis progos paremti pavergtųjų tautų išlaisvinimo pastangas. Tuo pačiu jie tvirtai tikėjo, kad laisvės kovos išsiplės į visuotinį pavergtųjų tautų sukilimą prieš bolševikų okupaciją. Bet kai JAV prezidentas viešai pasakė, kad nei vengrų sukilimai, nei kitos sukilėlių tautos negali tikėtis bet kokios JAV kariškos pagalbos, Lietuvos partizanų likučiai vėl užkasė žemėse savo ginklus, tikėdami, kad gal kada nors jie vis dėl to bus vėl reikalingi.

Tačiau pasipriešinimo komunizmui dvasia liko nepalaužta. Ir dar šiandien ji visuotinai pasireiškia visoje tautoje įvairiomis kitokiomis priemonėmis.

Nors mes ir turime surinkę šiek tiek autentiškios medžia-

gos apie mūsų partizanine kovas, tačiau, berods, net ir lietuvių kalba dar neturime tokio išsamaus, suglausto ir akademinio stiliu paruošto Lietuvos laisvės kovų — partizaninio pasipriešinimo aprašymo.

Toliau šiame leidinyje yra smulkiai aprašytos laisvimo pastangos Nicaraguoje, Mozambike, Angoloje, Afganistane, Kambodijoje išlaisvinimo karas Grenadoje. O taip pat buvęs aukštasis Kremliaus politinio biuro pareigūnas Igor Glagolev aprašo pasipriešinimo bolševikų valdžiai reiškinius pačioje Sov. Sgoje.

Raudonosios imperijos imperatorius Brežnevas buvo paskelbęs savo „doktriną“: „Sov. Sga niekada nepasirašys iš jėga užimtų teritorijų ir niekad neeis tos teritorijose įsigalėti bet kokiai kitai politinei santvarkai“. Tačiau pavergtųjų tautų laisvės kovotojai savo didvyriškais žygiais paskelbė visai kitokią savo „doktriną“: „Kur tik iškelia koją komunistai, tuojau yra organizuojamas ginkluotas pasipriešinimas ir daromos visos pastangos žūtbut savo žinioje išlaikyti bent dalį savo šalies teritorijos“. Tiesa, Lietuvos ir Ukrainos partizanams nepavyko išlaikyti bent dalį savos teritorijos. Jie jau iš karto buvo atsidūrę toli už

geležinės uždangos ir tuo pačiu, dideliais nuostoliais atskirti nuo laisvojo pasaulio. Tačiau kiti vėlesni sukilėliai jau pajėgė ir po ilgų metų kovos išlaikyti bent dalį savo teritorijos ir ją valdyti. Sov. Sga jau šešeri metai, kai didelėmis kariškomis jėgomis, žiauriausiu KGB teroru bando ne tik užimti Afganistaną, bet ir sunaikinti šios šalies tautą. Bet dar ir šiandien afganų patriotai savo žinioje turi apie 60% visos teritorijos. Panašiai yra ir Angoloje, kur komunistai Kubos kariniais daliniais jau visas dešimtmetis bando pavergti marksistinė valdžiai visą šalį. O vis dėlto Jono Savimbi vadovaujami sukilėliai dar ir šiandien valdo daugiau nei pusę visos Angolos.

Tačiau labai gaila, kad JAV ir kitų vakariečių politikos vadovai dar iki šiol nėra įsitikinę nei Brežnevo, nei sukilėlių doktrinomis. O tikriausiai jie apie jas net ir nėra nieko girdėję. Ch. Moser ilgakame straipsnyje „Antikomunistinio pasipriešinimo teorija“ rašo: „Daugelis mūsų mokslo žmonių tvirtai tiki, kad komunistų sukilimai demokratiškuose kraštuose yra imanoni ir net neišvengiami. Tačiau akademiški protai negali įsivaizduoti, kad tautose gali būti sukilimai ir prieš komunistų terorą. Jų mąnymu, teoretiškai svarstant, tokie sukilimai net neturi įvykti“.

Knygos pabaigoje Ch. Moser duoda visą eilę konkrečių pasiūlymų JAV valdžiai. Visi šie pasiūlymai yra labai tiksliai suformuluoti. Pirmiausia, žinoma, jis pabrėžia, kad JAV valdžia turi būtinai daug daugiau dėmesio kreipti laisvės kovoms bolševikų užimtose teritorijose. Sukilėliai ir partizanai turi gauti visokeriopą mūsų valdžios paramą — ginklais, maistu, vaistais ir pan. Tačiau jis net kelis kartus įsakmiai pabrėžia, kad Vakarų demokratijos turi ribotis vien tik moraline ir medžiagiška parama. Jos neturi bandyti pačios tiesiogiai į tas kovas įsivelti arba net bandyti joms vadovauti ir sukilėliams primesti savo valią. „Išsilaisvinimo kovos turi būti nepriklausomi tautiniai judėjimai, bet ne JAV ar kurios nors kitos išorinės jėgos kūryba“. Žinoma, šis pasiūlymas gali būti labai plačiai diskutuojamas.

Taip pat siūloma, kad JAV vyriausybė pripažintų ir palaikytų diplomatiniais ryšius su sukilėlių organizacijomis ir pripažintų šių organizacijų atstovus bei atstovybes laisvajame pasaulyje. Straipsnyje yra dar padaryta apie 20 įvairių kitų pasiūlymų. Daugelis jų pilnai atitinka mūsų tautos išlaisvinimo siekius. Daugelis jų įvairiomis progomis yra kelę ir pareiškę jau daug anksčiau mūsų tautos vadavimo vadovybės bei jų veikėjai ir plačioji lietuvių visuomenė. Tik gaila, kad iki šiol šis mūsų šauksmas yra likęs veik be jokio matomo atgarsio.

Paskutiniame straipsnyje JAV generolas, kuris yra baigęs West Point karo mokyklą ir kariavęs Korėjoje bei Viet-

namo karuose, yra surašęs labai tiksliai ir konkrečiai partizaninių kovų instrukcijas. Tai yra tikras, kariškai moksliskas partizaninių kovų taktikos vadovėlis.

Ši svarbi dokumentinė knyga yra labai įdomi mums pasiskaityti. Bet iš tikro ji yra skirta JAV atsakingiems politikos veikėjams ir valdžios pareigūnams. Kaip sen. Wallop sako, šie visi pareigūnai iki šiol buvo kurti jo šauksmui ir įspėjimams. Mūsų rezoliucijos, kuriose mes jau daugelį metų kelėme panašius klausimus, dažniausiai atsidurdavo valdžios biurokratų popiermaišiuose. Tad gal jų dėmesį patrauks ši knyga, kurią paruošė oficiali JAV kongreso įstaiga ir ją parrašė žymūs šios šalies politikos ir mokslo vyrai.

Sen. M. Wallop pažadina mūsų pasididžiavimo jausmus: „Ir tik tada, kada laisvojo pasaulio atsakingi vadai savo sąžinėse ištrins tą dėmę, kuri kludodavo jiems pradėti naują politiką — suteikti gausią ekonominę ir militarinę paramą antikomunistiniams sukilimams visame žemės rutulyje, tik tada jie pasiekės moralinį lygį tų, kurių istorija yra aprašyta šioje knygoje“. O William Gavin dar pridėda: „Visa Vakarų pasaulio parama, kurią šiandien mes suteiksime jiems, istorinėje šviesoje gali būti mūsų didžiausias įnašas pasaulio žmonijos laisvei išlaikyti“.

O, KAD MASKVOS CARAI TIK TOKIUS DALYKUS DRAUSTŲ...

Pirmieji tabaką pradėjo rūkyti Anglijos jūreiviai. Vokiečius rūkyti įpratino ispanų kareiviai. Rusijoje tabakas tapo žinomas XVI a. pabaigoje, o plačiai paplito tik tada, kai Petras I 1697 m. leido rūkyti. Jokiai kitai madai taip nuožmiai nesipriešino visų šalių valdžia kaip šiai: rūkorus sodino į kalėjimus, atimdavo palikimą, atskirdavo nuo bažnyčios, statydavo prie gedos stulpo. Maskvos caras Michailas Fiodorovičius 1634 m. uždraudė rūkyti, taikdamas už tai mirties bausmę. Jis laikė rūkymą Maskvos gaisrų priežastimi.

Darbdavys niekada negali darbininkams užkrauti darbo, kuris prašotų jų jėgas, ar naudoti juos darbams, kurie netinka jų lyčiai ar amžiui. Jo didžioji ir pagrindinė pareiga yra kiekvienam duoti tai, kas teisinga.

Leonas XIII

Lietuvių Fronto bičiulių studijų stovykloje Dainavoje stovyklautojai dainuoja. Iš kairės: M. Silkaitis, L. Petronis, dr. P. Kisielius, M. Lenkauskienė, V. Brizgys ir P. A. Raulinaitis. Nuotr. Jono Urbano

FRAGMENTAI IŠ TOLIMŲJŲ RYTŲ KONSTANCIJA VALIUŠKIENĖ

Kelionės planas ir bilietai kišenėje, lagaminai supakuoti ir su dukros pagalba pradėdame kelionę link New Yorko. Ten laukia Korėjos lėktuvas, talpinantis ir mus tarp kitų 423 keleivių. Nusmelkia per širdį baimė, kai prisimenam, kad prieš dvejuis metais panašus Korėjos lėktuvas su keleiviais buvo rusų paskandintas Pacifike. Prisimena posakis: nuo likimo nepabėgsi. Bet tai mūsų neramina, tik dar grasiau atrodo netolima ateitis. Ieškome guodžiančių žodžių. Naujame Testamente jų netrūksta. Pamažu tyli rami rintis pripildo širdį. Prieš vidurnaktį lėktuvas prasiskverbia pro lietus debes ir vis kyla aukštin. Prispaudę nosis prie langų, ieškome žvaigždžių. Spoksojame į tuščią balkšvą erpivę. Tik tamsioje matomos žvaigždės. Taip kaip ir laimė — ji pilnai įvertinama tik pažinus kančią.

Anchorage, Alaskoje, stabeliame pasipildyti kuro. Tai čia kadaise atkeliavo tikrieji amerikiečiai, indėnų protėviai iš Azijos kontinento į Naująją žemę. Tai čia rusai kailiais prekiaavo, paliko vieną kitą cerkvę su ikonom, su smilkalais, vieną kitą vietovardį. Tai čia gyvybė už auksą mainė neramus ateivis iš Europos. Už valandos, pamankštine kojas, pažioplinėję po bemitę krautuvę, išskridom. Brėkšta. Lyg rieškutėse pasiieka miestas, supamas kalnų grandinių, viršūnės sniego paklodėmis užklotos. Nuo jų vandens keliai, takai, vagos vingiuoja į slėnius. O slėniuose upės tokia dailia kriptu-

vingiuoja, bent dešimt kartų ilgesne vaga, negu pats slėnis.

Korėjiečiai svetingi, vaišingi šeiminkai. Išdalina ausinius pasiklausyti muzikos. Pasirinkimas labai įvairus: aštuonios skirtingo žanro stotys. Patarnautojai dalina karštus šlapius rankšluostėlius. Keleiviai prausia jais New Yorko dulkes, džiaugiasi malonių atsigavimu ir ruošiasi vakarienei. Vakarienei, kaip ir kiti kelionėje patiekti valgiai, šauni, iš daugelio skanių patiekalų. Vyno nesigaili — vaikšto pasipuokę vyrai ir siūlo, pilsto.

Nakties metu pora filmų ir kultūrinė apžvalga. Dažnai praeina mergaitės, siūlydamos minkštus ir kietus gėrimus. Ir visa tai veltui, kai kitų kompanijų lėktuvuose reikia gana išpūstom kainom užsimokėti už kiekvieną mažmožį. Kai vilioja miegas, naudojames pagalvėlem ir antklodėm, kiti stebi filmą, klausosi muzikos, skaito. Šalia sėdįs vokiečiai, dėstas matematiką Illinois universitete, pasakoja įspūdžius iš pernyktės vasaros kelionių po Japoniją. Siemėl vel ten praleisijis vasarą bekeliuodamas. Dalinasi praktiškais patarimais, patirimi. Jaučiame, lyg mažas spindulėlis apšvietė tą svetimą, mums visai nepažįstamą kraštą.

Siek tiek apie Korėją

Po 19 valandų skridimo kapitonas praneša, kad esame jau prie Seoulo. Besileisdami žemyn, kam imanoma, gėrimės žaliais kalnais. Jau pastebimi ir miesteliai, upės. Ypatingai mus domina pirmą kartą matomi laukai, išdalinti keturkampiais, lyg sachmatų lenta. Kai kuriuose iš jų blizga vanduo. Vėliau paaiškėja, kad tai ryžių laukai. Tam tikrą laikotarpį ryžiai turi augti vandenyje. Kad ryžių laukelyje laikytųsi vanduo, laukelis turi aukštesnius kraštus. Idomu užmesti žvilgsnį bent į vėlyvesnę Korėjos

istoriją. Korėjos monarchija jau egzistavo XII amž. pr. Kr. Kaip Lietuva buvo karo laukas rusų-vokiečių karuose, taip Korėja 1894-95 japonų-kinų, 1904-05 japonų-rusų karuose. Po šių karų japonai Korėjoje įsitvirtino ir įvedė žiaurią okupaciją. Per II pasaulinį karą vakariečiai — Amerika su Jungtinėmis Tautomis užėmė pietinę, rusai — šiaurinę Korėjos dalį. Vakariečiai suteikė pietiečiams nepriklausomybę. Rusai įkūrė sovietinę tvarką, apginklavę parengtą korėjiečių armiją ir įsiveržė į Pietų Korėją. Pietiečiai nebuvo pasiruošę karui ir traukėsi į pietus.

Trumanui įsakius, gen. MacArthur vadovaujami daliniai sulaukė užpuolėjų. Jungtinių Tautų taryba vienbalsiai (be rusų) nutarė teikti karinę pagalbą pietiečiams. Kai karo veiksmai vyko šiaurinėje Korėjoje, įsijungė Raudonoji Kinija. Sąjungininkai nepajėgė atremti netikėto kinų puolimo ir pasitraukė, kad nebūtų sunaikinti. Karas pareikalavo apie 130,000 gyvybių. Jų praradimas palydėtas su dar didesniu skaičium žmonių, kentėjusių ne tik širdgėla, supulį, bet ir fizinę kančią. Tas karas, ta milžiniška auka nesuvenijio daugiau kaip 3,000 metų gyvuojančios tautos. Vėliau, skrendant iš Taipei į Seoulą, jaunas korėjietis guodėsi, esą, skaudžiausia tragedija, kad šiauriečiai yra taip pavergti komunistų propagandos, jog net nesupranta esą jos vergai.

Turime keletą valandų laukti, kol išskristime į Osaką, Japoniją. Esam labai nepatenkinti, kad organizatoriai nesurenge ekskursijos ar bent pavežiojimo autobuso po Seoulą, kuris yra už kokių 10 mylių nuo aerostoto. Slampinėjam apsnūdę parduotuveje. Joje minkų, sabalų kailinių, aukso, koraly — baltų, kaip sniegas, palaipsniui tamsėja iki beveik juosvo raudonumo, įvairiausių atspalvių jadojaideto (angl. jade) papuošalų, vazelių, drožinių. Net ir vyriškų kojinių gali gauti porą už 35 dolerius.

(Bus daugiau)

LIETUVOS VYČIŲ 36 KUOPOS 70 M. SUKAKTIS

„Kiekvienas didis pasisekimas reikalauja didelio pasišventimo...“ Tai atskleidžia Lietuvos Vyčių 36 kuopos 70 metų egzistavimo, kuopos steigėjų ir narių pasisekimo paslaptį.

Viena iš didžiausių ir veikiausių Lietuvos Vyčių kuopų Amerikoje Chicago's Brighton Parko 36-toji kuopa užsiėmė, kai Nekalto Prasišėdimo parapija buvo jaunutė. Pirmas susirinkimas buvo 1915 m. rugsėjo 23 d. parapijos mokyklos kambaryje, kai bažnyčios stogą baigė dengti. Pirmame susirinkime prisirašė 16 narių... o šiandien kuopa turi daugiau kaip 600 narių.

Iškilmingas 70 metų kuopos sukaktis minėjimas bus su banketu spalio 18 d., penktadienio vakare, Landmark salėje, 6800 S. Archer Rd. Banketo rengimo komisijai yra Jonas Paukštis — pirmininkas, Bruce Neberieza — 36-tos kuopos prezidentas, Aušra Krikščiūnaitė-Padalino — sekretorė. Banketo pagrindinis kalbėtojas bus Pranas Petrauskas iš Syracuse, N.Y., kuris buvo išrinktas Lietuvos Vyčių centro valdybos pirmininku vyčių visuotiniame seime New Havene, Conn. rugpjūčio mėnesį.

Tikslią istorinę medžiagą Lietuvos Vyčių 36-tos kuopos suteikė ses. Perpetua, Sv. Kazimiero seselių bibliotekos vedėja, iš Vyčio žurnalo 1922 m. Kuopos veikia yra surašyta kuopos žurnale „Tara-daikoj“, išleistoj paminėti kuopos dešimtmetį. Ją redagavo Stasys Pieža ir jo būsimą žmona Ona Rezgaitė. „Sidabro knyga“ redagavo James R. Cherry paminėti kuopos 25 metų sukaktį. Ses. Joanella, generalinė Sv. Kazimiero seselių, vyresnioji, yra 36-tos kuopos narė ir kuopos rėmėja.

Lietuvos Vyčių 36-tos kuopos, steigėjai, kuriems ūpėjo pritraukti lietuvių jaunimą Amerikoje šūkiu Dievas ir Tėvynė, buvo Brighton Parko lietuvių parapijos klebonas prelatas Antanas Briška, lietuvių kolegijos Romoje steigėjas, Rapolas Andreliūnas, Alicia Aušraitė ir Petras Kvietkus, kuris tapo pirmininku, kai kuopa oficialiai buvo įkurta.

Nuo pat pradžios kuopos nariams rėpėjo Lietuvos laisvė. Savo pirmame parengime kuopa paaukėja 28 dolerius ir nariai 500 dolerių. Kitame įvykyje kuopa paaukėjo Lietuvos reikalams 45 dolerius, o nariai 1,000 dolerių su viršum ir išpirko daug Lietuvos Laisvės bąg. Po to ėjo kitos aukos Lietuvai.

Sunkią krizę kuopa pergyveno 1920 metais, kai kuopa dėl įvairių intrigų buvo priversta turėti savo susirinkimus McKinley Parko auditorijoje. Nuo pražūties kuopa tuomet išgelbėjo įžymus „Vyčio“ redaktorius ir kuopos veiklus narys Ignas Sakalas, Antanas Mickeliūnas, Jonas Stankus, Rapolas Andreliūnas, Kastas Žaromskis, Jonas Brazauskas ir Aleksandras Šrupša.

Pradžioje, 1922 metais, kuopoj išaugo daugiau kaip 200 narių. Tuomet kuopa turėjo savo dramos, choro ir debatų skyrius, orkestrą, vadovaujamą Povilo Simučio, ristių, bowling, krepšinio ir baseball komandas. Kuopos iniciatyva 1923 metais buvo suformuota Lietuvos Vyčių Chicago's apskrčio baseball lyga iš 10 komandų, o 1924 m. Vyčių 35-toji kuopa laimėjo apskrčio baseball čempionatą. Narys Jonas Stankus buvo

kuopos „sporto širdis“, nes per jį kuopos baseball lošėjai įsigijo baseball komandos uniformas. Taip pat sporto rėmėjai buvo Adomas Banys ir Juozas Perry. Jonas Stankus mirė sulaukęs 29 metų automobilio nelaimėje.

Vyčių 36-toji kuopa su Igno Sakalo pagalba ėmėsi iniciatyvos suorganizuoti Chicago's Vyčių Senjorų kuopa.

Tarp žymesniųjų įvykių savo egzistavime kuopa 1919 m. parengė su Sv. Cecilijos choru Sv. Kryžiaus parapijoj koncertą, kuriame susidarė daugiau kaip 100 dainininkų, vadovaujami vargonininko V. Daukšos. Solistė buvo Ona Straliauskaitė, 36-tos kuopos narė. Taip pat 1919 m. kuopa statė scenoje trijų veiksmų dramą „Sibiro Žvaigždė“. Tarp vaidintojų buvo Ignas Sakalas ir jo žmona Sofija Sakalienė, „Moterų Dirvos“ redaktorė. Sakalas buvo taip pat dramos režisierius, o Stasys Pieža sufleris.

Kitas žymus kuopos įvykis buvo nugalėjimas krepšinio (basketball) L. Vyčių 47-tos kuopos iš Waukegan skaičium 15-9.

Tarp žymiausių kuopos narių buvo teisėjas Jonas T. Zuris, Domininkas Varnas, kuris buvo mirtinai sužeistas antrame pasauliniame kare ir kurio vardas yra įamžintas Don Varnas Amerikos legio-

no poste, Ričardas Durbin iš Springfield, Illinois, kuris yra JAV kongresmenas, kun. Anastazas Valančius, buvęs „Vyčio“ redaktorius ir L. vyčių centro dvasios vadas, J. Zelis, kitas kuopos herojus, buvo patekęs į japonų nelaisvę ir buvo vienintelis lietuvis, kuris ėjo „mirties žygiu“ iki Ba-taan, kun. Pranas Juškevičius, buvęs Dievo Apvaizdos parapijos klebonas, redaktorius Ignas Sakalas ir Sofija Sakalienė ir Jovaišų sūnus dr. Aleksandras Jovaišas, jo sesutės Genovaitė ir Ona, abi buvusios mokytojos.

Daug pasižymėjęs 36-tos kuopos narys yra Jonas Paukštis, buvęs kuopos pirmininkas, buvęs Dariaus Girėno Amerikos legiono posto ir Amerikos First Division komandierius. Jis yra gavęs Illinois valstijos „Hall of Fame“ pasižymėjimą kraujo davimo programoje ir yra buvęs De La Salle alumnų draugijos pirmininkas.

Žurn. Stasys Pieža, buvęs kuopos pirmininkas 1922-1923 m., buvo pagerbtas 1961 metais Immigrant Service League dėl jo etninių grupių Amerikoje gerovei pastangų. Premija Piežai įteikė Illinois gub. Otto Kerner bankete

Minint Lietuvos Vyčių 36 kuopos 70 metų gyvavimo sukaktį, jos rengėjai. Sėdi iš kairės: Sv. Kazimiero seserų generalinė vyresnioji ses. Joanella, kuopos pirm. Bruce Neberieza, dvasios vadas kun. Fabijonas Kireilis ir programos vadovė Aušra Padalino; stovi vyčių garbės narys Stasys Pieža ir sukakties rengimo pirm. Jonas Paukštis. Nuotr. J. Tamulaičio

KALĖDINĖS DOVANOS VAIKAMS

Besiruošiant švęsti 1985 metų Kalėdas, Pasaulio Lietuvių katalikų bendrija kreipiasi į pasaulio kraštų lietuvių katalikų federacijas ir į visus lietuvius. Bendrija prašo visų organizuotai arba individualiai Kalėdų proga siųsti materialinę šalpą pavergtoje Lietuvoje gyvenantiems vaikams.

Šiuo nepaprastu atsišaukimu bendrija apeliuoja į visus išsivijus lietuvius, nes

Chicago's Standard klube.

Dvasios vadais 36-toj kuopoj yra buvę prel. A. Briška, kun. Juozas Šaulinskas, kan. Povilas Juknevičius, kun. Vito Mykolaitis, kun. Jonas Stankevičius, kun. Stasys Valuckis, prel. Viktoras Černauskas ir kiti. Dabartinis dvasios vadas yra kun. F. Kireilis, Nekalto Prasišėdimo parapijos vikaras. Kuopos rėmėjas yra parapijos klebonas prel. D. Mozeris.

Tarp 36-tos kuopos pirmininkų yra buvę Petras Kvietkus, A. Prečinauskas, Stasys Pieža, Paulina Kelpšaitė, Jonas Gotautas, Petras Balsaitis, Bernardas Kvietkus, Vytautas Geštautas, Vincas Semoška, Sabina Klatt, Martin Geštautas, Ruta Kazlauskas, J. Jakunas, Jonas Paukštis ir kiti. Dabartinis pirmininkas yra Bruce Neberieza.

Vienas iš uoliausių rėmėjų 36-tos kuopos buvo visuomenininkas Leonardas Šimutis, „Vyčio“ ir „Draugo“ redaktorius, kurio dukterė Ruta Kazlauskienė yra buvusi šios kuopos pirmininkė. Jo sūnus muzikas dr. Leonardas Šimutis irgi yra nuoširdus 36-tos kuopos rėmėjas.

Tegyvuoja Lietuvos Vyčių 36 kuopa!

Šie metai yra Lietuvai didelės tragedijos metai. Tai pirmieji metai jos istorijoje, kad vaikų gimimo skaičius nusmuko žemiau mirštančiųjų skaičiaus. Nepasikeitęs šiam nelaimingam stoviui, lietuvių tauta nyks ir išnyks.

Mes visi žinome priežastis, kodėl ne tik Lietuvoje, bet ir visame Vakarų pasaulyje jauni tėvai atsisako gimdyti vaikus. Čia tų priežasčių nenagrinėsime. Prisiminkime, kad katalikų Bažnyčia visada mokė, kad šalia susituokusių tarpusavęs meilės, šeimos pirmaeilis tikslas yra gimdyti, ugdyti ir auklėti vaikus. Vaisingumą suvaržančios priemonės yra neleistinos. Kaip krikščionybė draudžia asmeniui nusizudyti, taip krikščionybė saugoja, kad bendruomenės ir tautos nežūtų.

Šis Pasaulio Lietuvių katalikų bendrijos skelbiamas vėjus siekia šių tikslų: pirma, su siunčiamą kalėdinę dovaną priminti tėvams ir vaikams komunistų valdomam krašte, kad yra Kalėdos, kad Dievas išganytojas atėjo į žemę. Antra, vaikų rūbai primins, kad Dievas Tėvas siuntė savo sūnų kaip pilką, bejėgį kūdikį, prašydamas Marijos ir Juozapo jį priimti, globoti, aprūpinti. Šventoji šeima materialiai buvo neturtinga šeima, bet buvo turtinga savo kūdikiu. Trečia, Marija sąmoningu sprendimu sutiko priimti kūdikį. Pasidariusi Kristaus motina, Marija pasidarė visos žmonijos dvasinė motina. Turime ir ją kreiptis, kad ji paveiktų jaunų tėvų širdis, kad jos su džiaugsmu ir pasiaukojimu priimtų ir savo šeimai tiek vaikų, kiek Dievas jiems siųs.

Tegul šis platus ir dosnus vaikų dovanų vėjus iš viso

pasaulio lietuvių teprimena jauniems tėvams, kad tauta nori, laukia ir prašo daugiau vaikų. Tegul visuotinis pasaulio lietuvių maldos ir darbo vėjus palaiko jaunų šeimų dvasią, kad nepavargtų sunkiose sąlygose, bet nuolat gyventų krikščioniško tikėjimo, vilties ir meilės džiaugsmu, kuriuos mums atnešė pirmosios Kalėdos.

Išsivijus lietuviui turi daug įvairių progų padėti pavergtoje Lietuvoje gyvenantiems lietuviams. Čia yra puiki proga mums dosniai duoti, žinodami, kad mums grįš tik dvasinės dovanos. Kristus savo sekėjus mokė: „Rengdamas vaises, vėčiau pasikviesk vargšų, palie-gėlių, luošų ir akių, tai būsi palaimintas, nes jie neturi ko atsilyginti ir tau bus atlyginta teisiųjų prisikėlime“. (Lk 14, 13-14). Išsivijoję lietuviškos šeimos galėtų susilaikyti arba sumažinti tarpusavinių kalėdinių dovanų apsimainymą, jų vietoj dovanas skirti vargšams ir vargantiesiems.

Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos Valdyba

Mokyki vaiką prilaikyti liežuvi; kaip kalbėti — jis pats greit išmoks.

B. Franklin

FREE HEARING TEST
For Senior Citizens
Personal Sound Hearing Aid Service
Tel. — 294-0808
Please call in English for appoint.

LIETUVOS ATSIMINIMAI

Radio Valanda jau 45 metus tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams.

Kas penktadienį, 10 val, vakaro iš WEVD stoties, New York'e 97.9 FM banga. Taip pat kas sekmadienį, nuo 1:05 iki 3:00 val. popiet, iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 banga.

Direkt. DR. JOKŪBAS STUKAS
234 Sunlit Drive
Watchung, New Jersey 07060
Tel. (201) 753-5636

DAINOS, MUZIKA IR GĖLĖS

Pranas Lambertas

Plokštelėje dalyvaujantys kompozitoriai: J. Gaidelis, G. Gudauskienė, St. Gailėvičius, O. Metrikienė ir St. Graužinis. Dainų žodžiai P. Lambert, kurias išpildo žinomi solistai ir įvairūs choralai. Plokštelę išleido "Gintaras", Hollywood, California, Lemberto 15 m. mirties sukaktį prisiminti.

Kaina su persiuntimu \$8.95
Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

CLASSIFIED GUIDE

PROBOS — OPPORTUNITIES

Parduodamas geras Delikatėsų and Catering biznis
Oak Lawn rajone.
Teirautis telefonu —
423-8616

MISCELLANEOUS

NAMŲ APSILDYMAS

Remontuojami, išvalau ir paruošiu dėl žiemos visų rūšių šildymo sistemas. Pakėičiu vandens šildytuvus. Skambindami turėkite kantrybės, palaukit atsakymo. Norėčiau, kad šaukimus duome nuo spal. 30 iki lapkr. 25.
A. BANYS — Tel. 447-8906

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos, Radijai,
Stereo ir Oro Vėsintuvai

PARDAVIMAS IR TAISYMAS

MIGLINAS TV
2346 W. 69 St., tel. 776-1486

A. VILIMAS MOVING

Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 ar 376-5996

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai, Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarde ir telefoną — lietuviškai.
SERAPINAS — Tel. 636-2960

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

SOPHIE BARCUS RADIO SEIMOS VALANDOS

Lietuvių kalba šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Transliuojama iš nuosavos studijos Marquette Parke. Vedėja Aldona Daukas.
7159 S. Maplewood Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 778-1543

ANATOLIJUS KAIRYS

„Šventasis princas“

5 veiksmų drama — poema

laimėjusi Los Angeles Dramos Sambūrio premiją. Ilustravo dail. Ada Sutkuvienė, išleido Sv. Kazimiero sukaktuvinis komitetas. Kaina su persiuntimu \$5.80.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Anatolijaus Kairio

Naujas vaidinimų rinkinys

DVYLIKA

Dvylika vienaveiksmių išsivijus teatrams.

200 pusl., kaina \$11.00 su persiuntimu

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63 St.
Chicago, IL 60629

PLATINKITE „DRAUGĄ“

REAL ESTATE

SMAITIS REALTY

Income Tax — Notary Public

2951 W. 63 St. 436-7878

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood 254-7450

Taip pat daromi Vertimai, Giminių išskvietimai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

FOR SALE BY OWNER

in Marquette Park area. Brick 2 flat, two 3 bedroom apts. Very clean. Principles only. For appointment call 778-8028 — after 4 p.m.

Aidaras apžiūrėjimui sekmadienį

spalio 6 d. nuo 1-4 popiet

3357 W. 66TH STREET

7 kamb. mūr. su 4 did. mieg., naujesnis „boileris“ ir elektra. 3 kamb. apt. — ekstra pajamos. 2 maš. mūr. garažas, 1 blokas nuo mokyklos. Sumažinta kaina \$38,900. Skubėkite.

No. 379. Gimnastas arba did. seimelis — 6 kamb. pirmam aukšte su 3 miegamais. Modernios medinės spintos virtuvėje, moderni vonia, 3 kamb. butas rūsyje, 2 atskiri įėjimai — pade- da sumokėti mortgage. Naujas stogas, kronis ir elektra. 2 maš. gar. su automat. atidarymu. Mūrinis bar- becue, vandens fontanas. Namas puiki- am stovy — dar yra įvairių prie- dų. 61st ir Austin. Skubėkit — skam- binkite.

No. 376. 52nta ir Homan. \$51,900.

7 kamb. namas su 4 did. miegamais, 1 1/2 vonios, moderni virtuvė, su pus- ryčių nuošaliu kampeliu. Centrinis šaldymas, šeimos kambarys rūsyje, 2 maš. garažas, nedideli taxai, ide- alus didelis seimelis. Prie St. Gall's baž. Skambinkite dabar.

No. 273. Kaip naujas, labai švarus 2-jų butų namas — Brighton Park — 42-os ir California apylinkėse.

Po 3 miegamus, 25 metrų senumo. At- skiri šildymai gazu, 45 p. skylypas, 1/2 vonios rūsy. 2 maš. mūro garažas. Five Holy Martyrs parapijoje. Skam- binkite dabar.

No. 395. 55ta ir Kedzie. 5 mieg. 8 kamb. mūr. 5 karališko dydžio mieg., 2 vonios, didelė virtuvė, užbaigtas rūsy, 2 maš. gar. su automat. durų atidarymu, daug kitų priedų. Arti prie St. Gall's bažn., krautuvės ir autobuso. Skambinkite dabar.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik pa- skambinkite telefonu. Mūsų parduavė- jai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau sten- gamės. Namo įvertinimui skambin- kite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY

Tel. — 434-7100

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTY

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie — 778-2238

DEMESIO

Amžinąjį Miestą geriausiai primins Romos sonetai

SACRA VIA

(Šventoji gatvė)

Parašė Alfonsas Tyrnuolis

Išleido „Ateitis“ su plačiais paaiškinimais. 48 pusl. Kaina \$1.50.

Gaunama „DRAUGE“

Lietuvos Vyčių 36 kuopa 1915 metais Nekalto Prasišėdimo parapijoje Brighton Parke. Pirmo eilėje iš kairės sėdi: Anastazija Guzaitė, Stasys Pieža, Ona Jovaišaitė (Jovaiš) ir Mammie Macaitė. Antroji eilė vidury — Petras Kvietkus, pirmasis kuopos pirmininkas.

Philadelphia ir apylinkės

BALFO DARBUOTOJŲ RŪPESČIAI

Pasibaigus vasaros malonumams, mūsų kolonijos organizacijos, jų tarpe ir Balfas, užgriuvo visokie rūpesčiai. Artinantis spalviui, tai yra Balfos mėnesiui, šios organizacijos darbuotojai sukruto posėžiauti ir ruošti, kad Balfos piniginis vėjus pasisektų galmi geriau. Buvo laikai, kada mūsų balfininkai, kaip dar ir dabar daroma daugelyje vietovių, tarsi senų laikų ubagai, ir saulei šviečiant, ir darganam orui esant, ir naktiai užgožus miestą, vaikščiojo nuo durų prie durų, prašydami išmaldos ne sau, o likimo rankos skaudžiai paliestiems našlaičiams, seneliams, ligoniams, tolimon pasvietėn nublokstam ir skurdžiai paskutines gyvenimo dienas leidžiančiam rašytojui, varge patekusių sąžinės kalinių šeimos nariams, išmestiems ir darbo kitur negalintiems gauti tauriems patriotams tėvynėje. Todėl nenuostabu, kad buvo girdėti balsų, jog Balfas yra ubagų organizacija. Kiti sako, kad jis yra visų vargšų didysis brolis.

Baigiantis rugsėjui, visiems Philadelphiajos ir apylinkių lietuviams buvo išsiuntinti laiški, pabrėžiant, kad tik mes, gyvenantys Amerikoje, galime siek tiek praskaidrinti visame pasaulyje išblaškytų nelaimingųjų varganas dienas. Turint minty praeitį, Balfos darbuotojai tiki, kad ir šį rudenį mūsų kolonijos gyventojai, kurių daugumą geroji Dievo ranka išsaugojo nuo Sibiro brutalių kankinimų, bado, mirties ir atvedė, galima sakyti, į šį laimės kraštą, įsijaus į nelaimingųjų padėtį ir vėl didesniais ar mažesniais skaičiais čekius siųs į Šv. Andriejaus parapijos kleboniją.

Jei kas dėl kokios nors priežasties Balfos laiško būtų negavęs, čekius prašoma rašyti: United Lithuanian Relief Fund of America, ir siųsti St. Andrew's Church, - Rev. K. Sakalauskas, 1913 Wallace St., Philadelphia, PA 19130.

Dar noriu pastebėti, kad labai gražius rezultatus teikia turbūt tik Philadelphiajos Balfui aukų rinkimas per United Way. Dirbantįjį lietuvių pareiškia norą, kad iš jų uždarbių tam tikra suma būtų išskaityta United Way su sąlyga, kad pinigai bus persiųsti Balfui. Tokiu būdu ateina gana stambios aukos, ypač iš mūsų jaunimo.

Vajui įpusėjus, kas metai Balfos valdyba suruošia iškilmingus pietus su trumpa menine programa. Šiais metais tokie pietūs bus lapkričio 17 d., tuojau po lietuviškos sumos Šv. Andriejaus parapijos salėje. Visi maloniai kviečiami ir laukiami.

I jubiliejinį Balfos seimą, vykstantį spalio 12 ir 13 dienomis Washingtone, iš Philadelphiajos važiuoja Mūsų Balfos direktoriai Regina Raubertaitė, Feliksas Andriūnas ir valdybos nariai Bronė Karaskienė, Marija Raugienė, Česlovas Tamošauskas ir Bronius Vaškaitis. Prie jų Washingtone prisijungs dr. Bronius Kaslas. Visi minėti asmenys su balsavimo teise atstovaus Philadelphiajos Balfos skyriui. Malonu pastebėti, kad M. Raugienė į valdybą įsijungė visai neseniai. Ji pakeitė jau senokai negaluojančią nuoširdę, ilgametį Balfos darbuotoją Vytautą Suopį.

B. V.

Beverly Shores, Ind.

DARBAI IR VEIKLA KALBA UŽ SAVE

Keičiasi keturi metų laikai, keičiasi ir Beverly Shores lietuvių visuomeninis, kultūrinis gyvenimas, kuris, lyg

prisiitaikydamas prie sezonų, visados pasižymi spalvingumu. Maža lietuvių kolonija, bet veiklumu gyva, darbinga. Čia veikia keturios organizacijos: Balfas, Vasario 16 d. gimnazijos rėmėjų būrelis, Lietuvos dukterys ir Lietuvių klubas. Prie veiklos reikėtų pridėti inž. Kazimiero Pociaus vadovaujamą spaudos rėmėjų būrelį, kuris kasmet surengia gegužinę „Dirvai“ paremti, ir respublikonus, kurių daugumą sudaro lietuviai ir kurie Ellos Radienės dėka surengia taip pat gegužinę. Visų keturių pagrindinių organizacijų nariai su maža išimtimi tie patys.

Beverly Shores Lietuvių kl-

bo pirmininkė šiais metais yra veikli, energinga, sumani visuomeniniame darbe Zuzana Galiniene, kuri nuolat gyvena Lemonte, savaitgaliais Long Beach, o visuomeniniame darbe reikiama Beverly Shores ir Chicagoje. Daug dirbdama, susilaukia paramos ir iš kitų valdybos narių: Irenos Jonynienės, Meilutės Rulienės, Marijos Vilutienės, Leono Nekaus ir kitų klubo narių. Pirmininkės Zuzanos pėdomis eina meilės įstatymo išrinktas vicepirmininkas jos vyras Juozas, kurio talka klubo veikloje žymiai jaučiama.

Vasarą surengta gegužinė praėjo gerai, susilaukė daug

svečių, kuriuos paviliojo Jony-nų pasakiškai gražūs sodynas. Gauta gražaus pelno, kurio dalis bus paskirta spaudai paremti. Malonūs Jony-nai leido nemokamai naudotis sodu, plaukymo baseinu, sale, o mes juokaudami sakėme, kad leidžiame Vytenį vaišinti jo sodo gamybos vynu, geresniu už itališkąjį. Svečių buvo daugiau šimto. Atsiprašome pasivėlavusiųjų, kurių nebegalėjome pavaišint.

Dabar ruduo. Nuo laukų nuimamos gėrybės. Klubui reikia pinigų, kuriuos nori paskirti spaudai. Jei išklaustysite mūsų prašymo, gausiai, gausiai atsilankysite spalio 5 d. į Jony-nų gražioje salėje ruošiamą tradicinį rudens balių, visi svečiai turėsite labai linksmą laiką, o spauda pinigų. Gros garsusis Neolithuania orkestras, vedamas Algio Modesto, programą atliks aktorius Julius Balutis.

A. + A.
Inž. RAIMUNDUI MIŠAUSKUI,
mirus, žmonai Sofijai, jo tėveliams bei visiems giminiams reikiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.
MELROSE PARKO AMERIKOS LIETUVIŲ KLUBO VALDYBA

A. + A. Agron, BALIUI KARAZIJAI
mirus,
žmoną IDĄ, dukrą DALLĄ, žentą ANTONĄ LAUCIUS su šeima, pusbroį JUOŽĄ KARAZIJĄ ir kitus gimines nuoširdžiai užjauči ir kartu liūdžiū.
JANINA DOVNORIE
New Yorkas

APSIPIRKITE DABAR!

MICHIGAN APPLE HARVEST:
RED DELICIOUS, GOLDEN DELICIOUS, MCINTOSH, JONATHAN, RED ROME obuoliai (iš mūsų sodo)
1 sv. \$1.00; 1/2 buš. \$3.95; 1 buš. \$7.69

KUPONAS
\$1.00 PAPIGINIMAS JEI PERKI VISĄ BUŠELĮ MICHIGAN OBUOLIŲ
1 kuponas per bušelį

APPLE CIDER (šviežiai spąstas iš mūsų sodo) gal. \$1.89 geriausias Apple Cider Čikagoje—(pabandyk, patiks)
No. 1 IDAHO POTATOES (bulvės) 50 sv maiš. \$5.95
MEDIUM ONIONS (svogūnai) 50 sv. maiš. \$5.95
WINTER CABBAGE (kopūstai) 50 sv. dėžė \$4.95

Išpardavimas treč., spal. 2-sekm., spal. 6

EGG STORE

6190 Archer Avenue — Tel. 284-8704
4177 Archer Avenue — Tel. 254-0018
2429 W. 75th Ave. — Tel. 985-1103
8740 S. Ridgeland Ave. — Tel. 430-4787
7069 W. Cermak Rd. — Tel. 788-8500

A. + A.
MARIA A. KUNKIS
Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1985 m. spalio 1 d., 7:00 val. ryte, sulaukus 91 m. amžiaus.
Gimė Lietuvoje, Klaipėdos krašte. Amerikoje išgyveno 36 m.
Pasiliko dideliame nuliūdime brolis Vilius Buntinas, brolio vaikai: Aldona Buntinaitė, Gilma Aleksis, Ramonas, Martynas Gervidas, Jurgis ir Arvydas Buntinai ir jų šeimos; svogerka Grita Buntinas ir kiti giminiai.
Išlydėjimo pamaldos vyko trečiadienį, spalio 2, Lietuvių Evangelikų Liuteronų Tėvėsės parapijos bažnyčioje, 6641 S. Troy. Laidotuvės įvyks šeštadienį, spalio 5, Toronto, Ontario — Kanadoje.
Laid. direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213.

A. + A. ALDONAI PETRAVICIENEI
mirus, vyrui dail. Viktorui Peravičiui, jo šeimai ir artimiesiems reikiame nuoširdžią užuojautą.
CIURLIONIO GALERIJS VALDYBA

Idealiam mokytojui ir auklėtojui
A. + A.
Prof. SIMUI SUZIEDELIUI
mirus, jo šeimai gilia užuojautą reikiama pavergtos iš-trenotos ir išvijoje išbarstytos Kėdainių gimnazijos 1939 m. abiturientų laidos vardu
DANUTĖ SIRVYDAITE-BIELIAUSKIENE

A. + A. VLADUI BALSUI mirus,
jo žmoną ALEKSANDRĄ, mūsų mielus draugus, dukrą VIDA, žentą REMIGIJŲ, anūkus GINTAUTĄ, INDRĖ, GILIŲ GAŠKUS nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.
ANTANAS ir DALIA RACKAI
ALGIS ir JOLANDA ZAPARACKAI
VIKTORAS ir VITA MEMENAI

A. + A. ALDONAI PETRAVICIENEI
mirus, nuoširdžiausią užuojautą reikiame liūdintiems - vyrui Viktorui, Izidai, Linui ir jų šeimoms.
VANDA SRUOGIENE
DALIA IR GEDIMINAS BYLAI

A. + A.
VITALIUI GAIDELIUI
mirus, jo žmoną Genę su šeima, seserį Mariją Milašienę ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiū ir kartu liūdžiū.
JULIJA SKIRMUNTIENE

Tauriam Lietuviui ir mielam draugui
A. + A.
VITALIUI GAIDELIUI mirus,
jo žmoną GENĘ, sūnų VITALIŲ GAIDELIŲ, Jr. su šeima, dukterį TERESĘ MEILUVIENĘ su šeima, seserį MARIJĄ MEILUVIENĘ ir visus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.
PAULINA IR KAZYS RUTKAUSKAI

A. + A. JONUI ANYSUI mirus,
žmonai ADELINAI dukrai ILSEI SALKKAUSKIENEI su šeima, dukrai RENATAI GUDAT su šeima, JURGIUI ir DALIAI ANYSAMS, giminiams ir artimiesiems reikiame nuoširdžią užuojautą.
Jolūbas ir Gražina Gražiai
ir šeima
Vytas ir Gražina Karaičiai
ir šeima
Dr. Bernardas ir Sigutė Mikrutai
ir šeima
Arvydas ir Audronė Tamulio
ir šeima

A. + A.
IRMA JONUTYTĖ-MELANI
Gyveno Čikagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė rugsėjo 30 d., 1985, 8:45 val. vak., sulaukus 49 m. amžiaus.
Gimė Lietuvoje, Klaipėdos krašte. Amerikoje išgyveno 5 m.
Pasiliko dideliame nuliūdime motina Berta, tėvas Kazys Žolpys, sūnus Renaldo Melani (Prancūzijoje), 5 seserys: Gertrude Klimavičienė, vyras Bronius, Else Gabrilaitienė, vyras Vytas (Australijoje), Eva Viliunienė, vyras Martin, Rūta Bellamy, vyras Joe, Janina Paxton, vyras Howard, su šeimomis, ir kiti gimines.
Priklausė Čikagos Jūrų Šauliams.
Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st., spalio 3 ketvirtadienį nuo 3-9 val. vak.
Laidotuvės įvyks spalio 4, penktadienį, iš koplyčios 10 val. ryto bus nulydėta į Liet. Tautines kapines. Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.
Nuliūdę: Tėvai ir seserys
Laidotuvių direktorius Donald A. Petkus. Tel. 476-2345

E U D E I K I S
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID
TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — Yards 7-1741-1

P E T K U S
MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS
2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ
Laidotuvių direktoriai
2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS
Laidotuvių direktoriai
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Perskaite Draugą, duokite kitiems pasiskaityti

APLINK MUS

x **Lietuvių katalikų federacijos** Chicago apskritys suvažiavimas vyks šį sekmadienį, spalio 6 d., Nekalto Prasišėjimo parapijoje Brighton Parke. Suvažiavimas prasidės šv. Mišiomis 10 val. ryto. Po Mišių — suvažiavimas parapijos salėje. Suvažiavimą globoja parapijos klebonas prelatas Damasas Mozeris. Katalikų federacijos dvasios vadovas.

x **Naujausias „Observer“ numeris** jau gaunamas „Drauge“. Šiame numeryje yra detalai aprašytas ir iliustruotas Pabaltiečių taikos ir laisvės žygis. Tuo pačiu rašoma apie popiežiaus sveikinimą Lietuvos lietuviams, kun. K. Trimako jaunimo anketą, Sovietų „apartheid“, gamtos keršta, video apie Sovietų Sąjungą, krepšinio motiną, ir dar daugiau.

x **JAV LB Lemonto apylinkės valdyba** rengia ruodent balių lapkričio 9 d. Old Country Club patalpose Lockporte, Ill.

x **„Margučio“ koncertas**, kuriame programą atliks sol. Praurimė Ragienė ir gitaristas Linas Dambra, bus spalio 6 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Jaunimo centre. Pasibaigęs programai, bus bendros vaišės kavinėje. Visi kviečiami.

x **„Filatelistų draugija Lietuva“** biuletenis nr. 2, išėjo iš spaudos. Šiame numeryje rašo E. Jasiūnas, Tadas Navickas, A. Bernotas ir kt. Viršelis papuostas Lietuvos oro pašto ženkleliu, pirmam puslapyje įdėtas Felikso Vaitkaus, antro lakūno, mėginusio pasiekti Lietuvą, nuotrauka. Pabaigoje įdėta daug ir įvairių pašto ženklų nuotraukų.

x **„Vokietijos Lietuviai, 1986, asmenys, organizacijos, įstaigos“**. Tai nedidelis leidinėlis, paruostas Vinco Bartusevičiaus, su įvairių lietuvių veikėjų ar įvairių darbus dirbančių pavardėmis ir adresais. Naudingas vadovėlis lankantiems Vokietiją ir norintiems sutikti lietuvius ir aplankyti lietuviškas įstaigas. Knygelė yra 44 psl. su viršeliu.

x **Už a.a. Roberto Kosmono** sielą bus aukojamos šv. Mišios šį sekmadienį, spalio 6 d., 9 val. Marijonų koplyčioje prie „Draugo“. Gimines ir artimuosius prašome už Velionį pasimelsti.

x **Alex Beresnevicius, W. Webster, N.Y., Vincas Simaske, Albion, Mich., Antanas Kuprys, Hartford, Conn., Kostas Mašiotas, Lemont, Ill., Pranas Gudauskas, Baltimore, Md., Dovydas Pleškys, Miami, Fla., Zigmantas Mackus, Rodney, Kanada, Algirdas Suvaizdis, Berwyn, Ill., Saveras Wade, Waupaca, Wisc.,** pratęsdami prenumeratą, kiekvienas atsiuntę po 10 dol. auką. Labai dėkojame.

x **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prienamais nuomimais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. VI 7747. (sk.)

ARAS
Dengiamie ir taisome visu rūsiu SIOGUS
Su aukštu patvrumu esame apdrausti Patv. priziurimu darbu ARVYDAS KIAA
737-1717
arba tarp 10 v. r. ir 8 v. r. tel. 434-9e55

x **Viktorija ir Kazys Kleivai**, anksčiau gyvenę Chicagoje, dabar jau kuris laikas St. Petersburg, Fla., buvo atvykę į Chicago dalyvauti Ateitininkų jubiliejiniam kongrese ir aplankyti savo dukterų seimų bei kitų artimųjų. Pereitą sekmadienį jie dalyvavo savo anūkės Audronės Dirkytės vestuvėse, o spalio 2 d. išskrido atgal į St. Petersburgą. K. Kleiva šiuo metu St. Petersburgu vadovauja lietuviškai radijo valandėlei, V. Kleivienė yra Balto skyriaus pirmininkė.

x **Zita Dubauskaitė**, jauna dailiojo žodžio interpretatorė, skaitys eilėraščius iš pomirtinio Aloyzo Barono poezijos rinkinio „Daiktai kasdieniniai“ minint autoriaus penkerių metų mirties sukaktį Jaunimo centro kavinėje spalio 11 d. 7:30 v.v. Akademiją rengia Lietuvių Rašytojų draugija.

x **Lemonto apylinkės lietuviams** šv. Mišios bus šį sekmadienį, spalio 6 d., Ateitininkų namuose Lemonte. Tuoj po Mišių ruošiami virtinelių pietūs.

x **Parengimų vadovės M. Macevičienė ir G. Vaičiūnienė** bei visa valdyba maloniai priims svečius ir tradicinę Dėliaus šventę spalio 20 d. Liet. Tautiniuose namuose.

x **Sol. Algio Grigo** plokštelės ištrauka bus duodama šiandien, apie 9:45 val. vak., per radijo stotį WFMT (98.7 FM). Praėjusią savaitę transliuojant kitą ištrauką (iš J. Karnavičiaus „Gražinos“), pranešėjo buvo plotaiki papasakota apie Lietuvos valstybę ir jos kovas su kryžiuočiais.

x **Lietuvių pensininkų sąjungos** narių susirinkimas bus spalio 9 d., trečiadienį, 1:30 val. p.p. Šaulių namuose, 2417 W. 43 St. Kalbės dr. J. Adomavičius.

x **Ona Remeikienė, Cicero, Ill.**, mūsų garbės prenumeratoriė ir nuosirdi rėmėja, grąžindama laimėjimų šakneles paaukėjo 70 dol. O. Remeikienė už tokią gražią ir realią paramą savai spaudai tariame nuosirdų acių.

x **J. Didžbalbis, B. Sakalas, L. Markelis, Regina Sirutis, Stasys Jurgelis, J. Jagėla, L. Dūda**, visi iš Toronto, Kanados, Alfonsas Patamsis, Stoney Creek, Ont., Kanada, A. Kanapka, Georgetown, Ont., Kanada, grąžino laimėjimų šakneles ir kiekvienas pridėjo po 10 dol. auką. Nuosirdus acių už mielas aukas.

x **K. Pabedinskas, Mykolas Tonkūnas, Albinas Smolinskas, Anna Kuliešius, Gražina Markonis, Elena Jucevičius, A. Skinkys, J. Vinciušas, Stasys Ramas, Juozas Jurgilas, Aleksandra Kivenas, Ada Alvikis, Antanas Liudžius**, visi iš Chicago, grąžino laimėjimų šakneles ir kiekvienas pridėjo po 10 dol. auką. Labai acių.

x **Inž. Mečys Javas, Chicago, Ill., Antanas Zailskas, Cicero, Ill., A. Samušis, Richmond Hills, N.Y.**, grąžino laimėjimų šakneles ir kiekvienas paaukėjo po 10 dol. Labai acių.

x **J. Kudirka, Bethany Beach, Delaware**, užsisakė naujausių leidinių ir dar pridėjo 6 dol. auką. Labai acių.

x **Lietuvių ekskursija į Havajus. Organizuoja „Draugo“ administracija 14 dienų išvykai.** Aplankysim Honolulu, Hilo ir Maui salas. Išvyksime gruodžio 3 d. ir grįšime gruodžio 17 d. Registruotis iki rugsėjo 30 d. pas American Travel Service Bureau, 9727 So. Western Ave., Chicago, IL 60643. Tel. (1-312) 238-9787. (sk.)

Vienas iš „Draugo“ banketo, vykusio rugsėjo 28 d. Jaunimo centre, stalų. Sėdi iš kairės: dr. J. Jakševičienė, N. Voketaitienė, M. Markulienė ir svečias V. Volertas, stovi: kun. V. Rimšelis, sol. A. Voketaitis ir K. Pabedinskas.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LINAS IR GITARA

Gitara, kurios istorija siekia 5000 metų, daugiausia yra paplitusi ispaniškai kalbančiame pasaulyje. 12-13 šimtmečiuose, maurų okupacijos laikais, Ispanijoje pasirodė styginis instrumentas vihuela, kuris turi nemažą panašumą į dabartinę gitarą. Ši instrumentą bematant pamogę ispanų didikai. 16 amžiaus pradžioje instrumentas jau buvo laikomas ispanų tautiniu instrumentu. Ilgainiui gitara paplito visoje Europoje ir pasiekė Pietų Ameriką. Ispanijoje daugiausia dėmesio gitarai parodė rašytojas ir muzikas Vicente Espinel (1551 - 1624). Moderniu laiku didžiausiu gitaros populiarintoju laikomas

ir Lotynų Amerikoje. Jo koncertai Bolivijoje, Salvadore, Hondure ir Meksikoje buvo atlymėti palankiais spaudos atsiliepimais.

Linus, paklaustas ar neteko koncertuoti lietuviams, apgalvėstaudamas pasakė, kad tik vieną kartą buvo pakviestas pasirodyti Buenos Aires mieste.

Taigi spalio 6 d. Margučio rengiamą koncertą galima laikyti debiutiniu pasirodymu. Tame pačiame koncerte programą atliks ir sol. Praurimė Ragienė, akompanuojant Manigirdui Motekaičiui. Linas Dambra atliks Albeniz, Luro, Tarrega, Mendelsohn, Mozart, Torroba ir kitų kompozitorių kūrinius. Visi kviečiami atvykti ir pasiklausyti.

seserimi ir ten žada susitikti su Piežos vaikaičiu Michael McLone, kuris atvyks iš Pariziaus. Ten jis studijuoja žinomame Grenoblio universitete. Visi kartu dalyvaus popiežiaus Jono Pauliaus II audiencijoje.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Marquette Parko LB surengtą Tautos šventės minėjimą rugsėjo 22 d. Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje tuojuo po lietuviškų Mišių. Minėjimą punktualiai atidarė ir jam vadovavo LB veikėja A. Likanderienė. Parapijos klebonas kun. A. Zakarauskas sukalbėjo invokaciją. Po to Algis Režis buvo pakviestas skaityti paskaitą.

ptr.

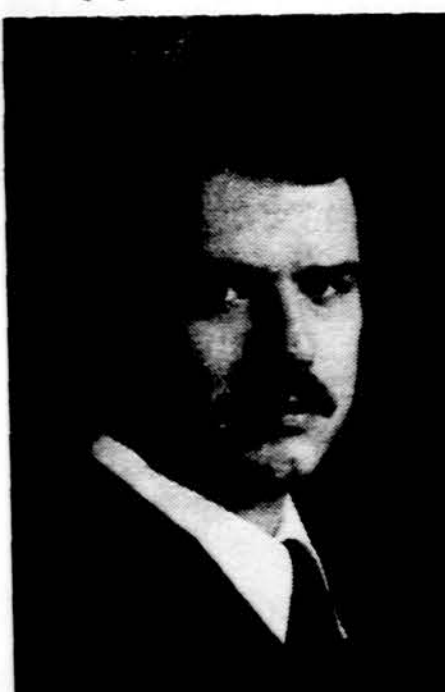
STASYS PIEŽA ROMOJE

Stasys Pieža, žinomas Chicago žurnalistas ir Amerikos lietuvių veikėjas, rugsėjo 30 d. išvyko savaitę į Romą. Romoje jis tarsis su Lietuvių kolegija, kai Lietuvių kolegija buvo įsteigta, Pieža dirbo Romoje kaip „Chicago American“ laikraščio reporteris ir dažnai apie kolegiją, jos kunigus ir studentus pabėgusius karo metu iš Lietuvos parašydavo.

Kartu su Stasiu Pieža į Romą išvyko jo dukterė Joanne McLone su vyru ir vyro

Jis bandė klausytoją nukelti prieš 600 metų, į įvykius žiūrėti ir juos vertinti to laiko akimis. Plačiai apžvelgė Vytauto kovas, jo laimėjimus ir pralaimėjimus, bėgimus pas kryžiuočius, siekiant paimti Lietuvos vadovavimą į savo rankas. Taip pat apibūdino Jogailos kelią į Lenkijos sostą, kelią, kuris buvo pilnas lenkų didikų intrigų. Tos intrigos buvo rafinuotos ir toli einančios, jos sugebėjo pavogti imperatoriaus siuntiamą kariną ir tuo sukliudyti Vytauto vainikavimui. Sunku dabar numatyti, kiek istorijos eiga būtų buvusi pakeista, jeigu Vytautui būtų pavykę vainikuotis.

Prelegentas kiek plačiau palietė krikščionybės kelią į

Linus Dambra — gitaristas

Žurnalistas Stasys Pieža

JAV

— Pagarbtas profesorius dr. Eugenijus Gedgaudas Minnesotoje. Jis pagerbtas Minnesotos ir Mayo klinikų rentgenologų rugsėjo 21 d. Mayo klinikoje Rochester, Minn. Pagerbė dr. Gedgaudą ir jo žmoną mokslinę programą ir iškilminga vakariene Dr. William Mayo rūmose. Ta proga apie dr. Gedgaudą skaitė dr. Russel Casman paskaitą. Prof. dr. E. Gedgaudas su žmona išvyksta į Toluosius Rytus, kur dirbs mėnesį laiko universitetų klinikose Hong Konge, Singapure, Bankoje ir Taivane. Pavasarį jis yra pakviestas dirbti šešiuose Vakarų Europos universitetuose. Prof. Gedgaudas yra Minnesotos universiteto rentgenologijos ir branduolinės medicinos katedros direktorius ir šiais metais Amerikos Rentgenologijos sąjungos prezidentas.

— **J Balso seimą 12-13 dienomis** Washington, D.C., iš Hot Springs, Arkansas, vyksta Salomėja Smaizienė, radijo valandėlės „Leiskit jėvyne“ vedėja, ir Antanas Bertulis, Altos ir Lietuvos atgimimo sąjūdžio Hot Springs skyrių pirmininkas.

— **Lietuvių misija Phoenix, Ariz.**, vadovaujama kun. Antano Vališkos, pradėjo sekmadieniais pamaldas. Ji gyvuoja jau 18-tus metus. Per tą laiką 180 asmenų atsiskyrė su šiuo pasauliu. Bet kolonija pasipildė naujais

Lietuvai. Tas kelias keletas šimtmečių bėgyje buvo kraujuotas ir gaisrais nušviestas. Pirmieji tą antpuolį peryveno prūsai. Po ilgų, sunkių ir žiaurių kovų pagaliau buvo pavergti. Ypač išsklė Mindaugo krikšto reikšmė. Mindaugas parodė savo valstybinę išmintį ir sutiko priesaiką duoti tik popiežiaus atstovui, o ne Rygos arkivyskupui, taip pat jo sugebėjimą įsteigti atskirą Lietuvos bažnytinę provinciją. Toliau sekė krikštaitė buvo tik Mindauginio krikšto pakartojimai.

Po paskaitos buvo meninė dalis, kurią atliko „Dainuojančios Zemaitės“, o po jų kvatė ir saldumynai. J. Z.

NAMŲ SAVININKŲ VEIKLA

Marquette Parko Lietuvių namų savininkų organizacijos narių susirinkimas vyko rugsėjo 20 d. parapijos salėje. Susirinkimui pirminikavo Juozas Bagdžius. Jis perskaitė susirinkimo darbotvarkę, kuri susirinkusių priimta be pakeitimų Sekretoriui Antanui Zaurai sergant, jo kruopščiai parašytą protokolą perskaitė vicepirmininkas Juozas Skeivys. Protokolas su maža pastaba priimtas kaip skaitytas. Pirm. J. Bagdžius pranešė, kad mūsų organizacijos banketas bus spalio 19 d. parapijos salėje ir ragino pirkti bilietus, skambinant 434-3713 ir pas kitus valdybos narius, gausiai dalyvauti bankete. Tuo būdu remsiame valdybos pastangas surengti didelį ir malonų banketą. Prašė aukoti laimėjimams fantus.

Išdininkas Jonas Matukas pranešė, kad valdyba paskyrė 25 dol. auką Balso fondui. Juozas Bacevičius kalbėjo apie politinius vingius mūsų kolonijoje, Jonas Stonkus apie South West federacijos veiklą. Buvo ir daugiau kalbėtojų, kurie pasisakė įvairiais mūsų kolonijos reikalais.

Po susirinkimo buvo užkandžiai, kuriuos finansavo Baltikos kepyklos savininkai Anka.

Stasys Patlaba

IŠ ARTI IR TOLI

lietuviams. Orui atvėsus jau prasidėjo tautinis judėjimas, veikimas, gegužinės ir kt.

— **San Diego, Calif.**, yra mažai lietuvių, nors visoje apylinkėje yra apie 180 lietuviškų seimų. Vieną kartą į mėnesį dabar laikomos lietuviškos pamaldos San Luis Rey pranciškonų vienuolyno koplyčioje. Susirenka apie 40-50 lietuvių. Gieda lietuviškas giesmes, vadovaujant Albina Gedminienei, vargonais grojant Mildai Landienei. Dabar yra susidaręs komitetas, kurį pirmininkas yra Šarūnas Landys, nariai — Henrikas Gorodeckas, Ona Mikuckienė, Vacys Mikuckis, Kazys Prišmantas ir Justinas Šaulys. Mišias laiko prel. Petras Celišius, o vasarą jį pavadavo kun. Antanas Vališka iš Phoenix, Ariz.

— **Sol. Daivos Mongirdaitės** koncertą rengia lietuvių fondo įgaliojine St. Peterburgo Lietuvių klubo salėje lapkričio 8 d., penktadienį. Po koncerto bus pasikalbėjimas ir kvatė.

ARGENTINOJE

— **„Mindaugas“ Berisso mieste** išsirinko naują valdybą, kurioj yra pirmininkė Valentina Bukauskaitė de Persico, vicepirmin. Jonas Griška, sekr. Mirian Griškutė, išdin. Francisco Persico, nariai — Viktoras Miškinis, Alicia S. de Perotti, Mario Dilorenzo, Marta Dilorenzo, Jurgis Sišliauskas ir Jonas Jašauskas. Buves ilgametis „Mindaugo“ draugijos pirmininkas J. Sišliauskas perdavė pareigas ir palinkėjo naujai valdybai sėkmingos veiklos.

— **Pirmoji Argentinos lietuvių tautinių šokių diena** buvo rugpjūčio 24 d. Berisso mieste. Pamaldas 10 val. atnasažo kun. A. Steigvilas. Prie imigrantų paminklo 11 val. padėjo gėlių ir pasakė kalbą Lietuvių Centro pirm. J. Pulkas. Publikos buvo apie pusantro tūkstančio. Sugiedojo Argentinos ir Lietuvos himnus, atidarė dr. H. Braziūnas ir perskaitė raštą gautus sveikinimus, tarp jų prezidento dr. R. Alfonsino ir kitų aukštų valdžios pareigūnų. Šoko mažųjų ansambliai — „Nemuno“ Skaidra, vadovaujama M. Leguizamona, „Mindaugo“, vad. Nancy Mariel Persico, Lietuvių Centro „Spindulys“, vad. Nelidos Zaveckaitės de Mahne ir Henriko Čikotos, SLA „Dobilas“, vad. Osvaldo Levanavičiaus. Paskiau šoko jaunųjų ansambliai — „Nemuno“, vad. Alfredo Dulkės, „Mindaugo“ — vad. Jurgio Eduardo Persico, Lietuvių Centro — vad. J. Pulkis, SLA — Osvaldo Levanavičiaus, dar šoko „Nemuno“ ir Lietuvių Centro veterana. Uždarymo ir padėkos kalbą pasakė Valentina Bukauskaitė de Persico, pasidžiaugdama šokiais, atsilankymu, susidomėjimu ir lietuvišku pakilumu. Buvo svečiais iš Buenos Aires, Rosario, iš kur kun. J. Margis net visą autobusą atvežė. Šventė praėjo didelio entuziazmo nuotaika.

— **Kun. Augustinas Steigvilas** rugpjūčio 15 d. kartu su Šv. Kazimiero seserimis ses. Joice Dopkin ir ses. Nelida Varanaukaite šventė vienuoliškų įžadų 25-rių metų sukaktis. Padėkos šv. Mišias atlikė Avellanados vysk. Antonio Quarracino ir prel. Roberto Toledo kartu su kun. A. Steigvilu. Salėje vaišėms vadovavo Avellanados vyskupas augziliaras Ruben Di Monti.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Sėstadi. 9 v. r. iki 1 val. d.